

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI

KEMAN EĞİTİMİNDE ORDU TÜRKÜLERİNİN
KULLANILABİLİRLİĞİ VE YORUMLAMA YÖNTEMLERİ

HAZIRLAYAN

BAHAR ÖZ

MÜZİK ANASANAT DALI

DANIŞMAN

DR. ÖĞR. ÜYESİ GONCA GÖRSEV KILIÇ

ORDU-2023

TEZ KABUL SAYFASI

Bahar ÖZ tarafından hazırlanan “**KEMAN EĞİTİMİNDE ORDU TÜRKÜLERİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ VE YORUMLAMA YÖNTEMLERİ**” başlıklı bu çalışma, 17.04.2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi

İmza

Üye:

İmza

Üye:

İmza

ETİK BEYANI

Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarımı kabullendiğimi beyan ederim.

Bahar ÖZ

ÖZET

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ / MÜZİK / TEZLİ YÜKSEK LİSANS KEMAN EĞİTİMİNDE ORDU TÜRKÜLERİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ VE YORUMLAMA YÖNTEMLERİ

BAHAR ÖZ

Bu araştırmada, TRT repertuvarında bulunan Ordu iline ait 15 türkünün müzik eğitiminde ve Güzel Sanatlar Liseleri (GSL) keman eğitiminde kullanılabilirliği incelenmiştir. Çalışmada yer alan türküler GSL algı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programı kazanımları dikkate alınarak tespit edilmiştir. Tespit edilen türküler, öğretim programının kazanımlarına ve kemanın teknik özelliklerine uygun olarak düzenlenmiştir. Araştırma kapsamında Ordu iline ait 15 türkü makamsal ve teknik açıdan incelenmiş; en çok Hüseyini ve Hicaz makamlarının tercih edildiği, 4 ve 9 zamanlı usullerin daha sık kullanıldığı, çoğunlukla “la” karar perdesinde ve 8’li ses aralığında icra edildiği sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen türkülerin GSL algı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programı kazanımlarından 9.,10.,11. ve 12. sınıf kazanımlarına uygun olduğu, 10. sınıf makamsal dizi, etüt, eser kazanımlarına (Nihavend ve Muhayyerkûrdî) uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu alışma, betimsel nitelikte olup tarama modeli kullanılmıştır. Bunun yanı sıra tez kapsamında incelenen türküler, içerik analiz yöntemine uygun bir biçimde yeniden düzenlenmiş, bulgular ve yorum bölümünde tablolar oluşturularak araştırmanın verileri detaylı olarak verilmiştir. Türkülerin nota yazımı ise Finale 2020 programında gerçekleştirilmiştir. Ordu türkülerinin, müzik eğitimi kurumlarında öğretimi yapılan keman eğitim sürecine olumlu katkı sunacağı düşünölmektedir.

Anahtar Kelimeler: Keman, Keman Eğitimi, Türk Halk Müziği, Ordu Türküleri, GSL

ABSTRACT

THE AVAILABILITY OF THE ORDU REGION FOLK SONGS IN VIOLIN EDUCATION AND PERFORMING METHODS

In this research, the usability of 15 folk songs from the province of Ordu in the TRT repertoire in music education and violin education at Fine Arts High Schools were examined. The folk songs which took place in the study were determined by considering the acquisitions of the GSL Violin Lesson Curriculum. The determined folk songs were arranged in accordance with the acquisitions of the curriculum and the technical characteristics of the violin. Within the scope of the research, 15 Ordu folk songs were examined in terms of modal and technical; It has been concluded that the folk songs are mostly in Hüseyni and Hicaz makams, 4 and 9 beat tempos are used frequently, and the folk songs are mostly in the "la" decision pitch and 8 voice range. The 9th, 10th, 11th acquisitions of the GSL Instrument Education Violin Lesson Curriculum were examined and folk songs were adapted within the scope of the research, and it has been concluded that it is suitable for the acquisitions of the 9th, 10th, 11th, 12th grades, and it is not suitable for the acquisitions of the 10th grade as modal scale, etude and musical work acquisition (Nihavent and Muhayyerkürdi). This research is a descriptive study and scanning model was used. In addition, the folk songs examined within the scope of the thesis were rearranged in accordance with the content analysis method, and the data of the research were given in detail by tables in the findings and comment section. The musical notation of the folk songs was done in the Finale 2020 program. It is foreseen that the use of Ordu folk songs in violin education will contribute to the violin education in music education institutions.

Key Words: Violin, Violin Education, Turkish Folk Music, Ordu Region Folk Songs, GSL.

TEŞEKKÜR

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim süresince yardımları ve değerli fikirleriyle beni yönlendiren ve destekleyen kıymetli hocam ve tez danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Gonca GÖRSEV KILIÇ'a, tez dönemim boyunca fikir ve öneriyle beni aydınlatan ve yardımlarını bir an bile esirgemeyen sayın Dr. Öğr. Üyesi Adem KILIÇ'a, benden sevgisini, ilgisini, maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, her daim yanımda olan canım annem Hasret ÖZ ve babam Cavit ÖZ'e sonsuz teşekkür ederim.

Bahar ÖZ

2023

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ KABUL	ii
ETİK BEYANI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLOLAR DİZİNİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xii
GİRİŞ	1
1. TEZİN KAPSAMI	3
1.1. Problem Cümlesi	3
1.2. Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Varsayımlar	3
1.6. Sınırlılıklar	4
1.7. Tanımlar	4
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Müzik Eğitimi	6
2.2. Genel Müzik Eğitimi	7
2.3. Amatör Müzik Eğitimi	7
2.4. Mesleki Müzik Eğitimi	8
2.5. Mesleki Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi	8
2.6. Keman Eğitimi	9
2.7. Keman Eğitiminde Sağ El (Yay) Teknikleri	10
2.7.1. Detaçe	10
2.7.2. Legato	10
2.7.3. Martele	10

2.7.4. Staccato	11
2.7.5. Spiccato	11
2.7.6. Pizzicato	11
2.8. Kemanda Sol El Teknikleri	11
2.8.1. Entonasyon (Ses Temizliği)	11
2.8.2. Pozisyon (Konum)	12
2.8.3. Çift Ses.....	12
2.8.4. Süsleme Teknikleri	13
2.8.4.1. Çarpma	13
2.8.4.2. Mordan	13
2.8.4.3. Grupetto	14
2.8.4.4. Tril	14
2.8.4.5. Vibrato	14
2.9.Keman Eğitiminde Türk Halk Müziği Ögelerinin Kullanımı	15
2.10. Kültür	15
2.11. Geleneksel Müzik	16
2.12. Türk Halk Müziği	16
2.13. Türk Halk Müziği Formunda Dizi, Makam, Usul, Tavrı Kavramları	18
2.13.1. Dizi.....	18
2.13.2. Makam	18
2.13.3. Usûl	18
2.13.4. Tavrı	19
2.14. Ordu İli Tarihi	19
2.15. Türk Halk Müziğinde Ordu Türküleri	20
2.16. Ordu İli Halk Müziği ve Özellikleri	20
2.17. Ordu Türkülerinin Makam ve Ritim Özellikleri	21
2.18. Ordu İli Türkülerinde Kullanılan Çalgılar	21
2.18.1. Divan Sazı	22
2.18.2. Bağlama	22
2.18.3. Cura	23
2.18.4. Kemeñçe	23
2.18.5. Kaval	23
2.18.6. Zurna	24
2.18.7. Davul	24

2.18.8. Tef.....	24
2.18.9. Kaşık	25
3. YÖNTEM	26
3.1. Araştırma Modeli	26
3.2. Çalışma Grubu	26
3.3. Verilerin Toplanması	26
3.4. Verilerin Analizi	27
4. BULGULAR	28
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	28
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	32
SONUÇ VE ÖNERİLER	87
KAYNAKLAR	89
EKLER	92
Ek 1. Türküler	93
Ek 2. Keman Öğretim Programı	112
ÖZGEÇMİŞ	133

TABLULAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 4.1.1 Ordu İli Türkülerinin Makam Tablosu.....	28
Tablo 4.1.2 Ordu İli Türkülerinin Usul Tablosu.....	29
Tablo 4.1.3 Ordu İli Türkülerinin Karar Seslerine İlişkin Tablo.....	30
Tablo 4.1.4 Ordu İli Türkülerinin Ses Genişlikleri Tablosu.....	31
Tablo 4.2.1 Çambaşına Çıkdım Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	33
Tablo 4.2.2 Ocağa Koydum Kazan Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	35
Tablo 4.2.3 Kemeçemin Telleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	37
Tablo 4.2.4 Ordunun Dereleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	39
Tablo 4.2.5 Evlerinin Önü Limon Portakal Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	42
Tablo 4.2.6 Al Tavandan Belleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	45
Tablo 4.2.7 Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	49
Tablo 4.2.8 Bahçeye Gel Bahçeye Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	53
Tablo 4.2.9 Çıktım Fındık Dalına Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	58
Tablo 4.2.10 Köprüyü Dolanma Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	63

Tablo 4.2.11 Ünye'den Çıktım Başım Selamet Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	68
Tablo 4.2.12 Gine Yeşerdi Fındık Dalları Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	70
Tablo 4.2.13 Ordunun Sokakları Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	76
Tablo 4.2.14 Kırmızılım Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	80
Tablo 4.2.15 Oy Kemeçe Kemeçe Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında Kapsadığı Kazanımlar Tablosu.....	83

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Cresc.	: Crescendo
Decresc.	: Decrescendo
<i>f</i>	: Forte
<i>ff</i>	: Fortissimo
GSL	: Güzel Sanatlar Lisesi
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
<i>mf</i>	: Mezzoforte
M.Ö	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
MSSF	: Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
<i>p</i>	: Piano
s	: Sayfa

GİRİŞ

Kültür; insanların yaşantılarını, gelenek ve göreneklerini, duygu ve düşüncelerini bir arada tutan toplumsal bir bellektir. İnsanoğlunun varoluşundan bu yana sürekliliğini koruyarak sistem içerisinde tüm alanlarla (din, inanç, sağlık, sosyal yaşam, vs.) etkileşim gösteren kültür kavramı, müzik sanatıyla da önemli bir bağ kurmuştur.

Müzik ise, doğumdan ölüme kadar uzanan bir iletişim aracı olarak kullanılmış, din, tedavi, sosyal yapı vb. pek çok alana tesiri dokunan önemli bir kültürel unsur olarak kabul görmüştür. Müzik sanatı, tarihten günümüze bireyin yaşantılarından etkilenerek buna göre şekil almıştır. Müzikal davranışlar kazandırma süreci ise müzik eğitiminin bir çalışma alanı olup, eğitim sürecinde bireylerin kendi kültürlerine ait öğeleri müzik yoluyla öğrenebilmesi de son derece önem arz etmektedir (Uçan, 2018). Bu sebeple eğitimde yerel unsurların kullanımının kültürel mirasın aktarımına olanak sağlayacağı öngörülmektedir.

Cumhuriyet dönemiyle birlikte ortaya çıkan Kültür-Sanat politikası hem kurumsallaşmayı sağlamış hem de halk müziği çalışmalarına hız kazandırmıştır. Aynı zamanda başta Türk beşleri olmak üzere birçok önemli besteci, THM öğelerini eserlerinde kullanarak bu politikaya önemli hizmetler sağlamıştır.

Türkülerin, kendine özgü yapısına sadık kalınarak çağdaş teknik ve yöntemlerin kullanımıyla birlikte yapılan düzenleme çalışmaları Türk kültürünün uluslararası sanat müziği otoriteleri tarafından tanınırlığına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde Orff, Kodaly ve Suzuki gibi dünyada kabul görmüş önemli yaklaşım ve yöntemler bulunmaktadır. Özellikle Kodaly yaklaşımında, bireylere kendi kültürüne ait çocuk ve halk şarkılarının öğretimi sağlanmaktadır (Türkmen, 2021).

Günümüzde “Yakından uzağa” ilkesiyle hareket eden toplumlarda çocukların dil, iletişim, vb. becerilerine katkı sunması bakımından müzik eğitimi yaklaşımları önemli bir referans noktasıdır. Bireyin disiplin ve özgüven kazanması, toplulukla birlikte hareket edebilmesi gibi pek çok farklı kazanım sağlayan bu tür yaklaşımlar “yakından uzağa” ilkesini destekler niteliktedir.

Çalgı eğitiminde ise bireylerin kendi anadilini odağa alan ve kendi kültüründen beslenen materyalleri bir arada kullanmasına imkân sağlamaktadır. Çalgı eğitiminde yaygın olarak

kullanılan çalgılardan birisi de kemandır. Ayrıca Türk Halk Müziği (THM) icra biçimine ve üslubuna uygun bir çalgı türüdür.

Çalgı eğitimi, öncelikle öğrenciye belli bir disiplin kazandırır, sosyalleştirir ve olumlu benlik algısı yaratır. Bu sayede kendi ülkesinin ve dünya ülkelerine ait müziklerin öğreniminin yanı sıra ciddi bir müzik repertuvarına da sahip olur.

Araştırmalar sonucunda, Ordu iline ait türkülerin keman eğitiminde kullanılabilirliğine dair herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Çalışmada ele alınan türkülerin mesleki müzik eğitimi kurumlarında kullanımı ve GSL Keman derslerine bir dağarcık oluşturması amaçlanmıştır. Yapılan çalışmanın alana önemli katkılar sunacağı dşnlmektedir.

1. TEZİN KAPSAMI

1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; Ordu türkülerinin GSL keman eğitiminde kullanım durumları nedir?

1.2. Alt Problemler

- 1) Ordu türkülerinin betimsel özellikleri nasıldır?
- 2) Ordu türkülerinin keman teknikleri açısından incelenmesi ve GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programının kazanımlarına göre kullanılabilirliği nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, 2016 yılında yayınlanan GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programında kazandırılması hedeflenen beceriler referans alınarak Ordu iline ait 15 türkünün keman icra tekniklerine uygun olarak incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

- ❖ Ordu türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmanın ulusal keman eğitimine önemli bir örnek oluşturması,
- ❖ Toplumun kültürel mirası olan türkülerin keman eğitiminde kullanımının öğretim sürecine olumlu katkılar sağlaması,
- ❖ Önceki çalışmalarda keman eğitimine uyarlanmış türkülerin sınırlı sayıda olması ve yapılan bu çalışmanın ulusal keman eğitimi dağarcığına önemli katkılar sunması bakımından önem arz etmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmanın dayandığı temel varsayımlar şöyledir:

- ❖ TRT repertuarında bulunan ve araştırma kapsamında seçilmiş olan Ordu iline ait 15 türkünün GSL örneklemeden hareketle ulusal keman eğitimine katkı sağlayabileceği,

- ❖ GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programına uygun olarak kemana uyarlanan Ordu türkülerinin kemanda sağ ve sol el tekniklerinin öğretiminde dağarcık olarak kullanılabilceği,
- ❖ Yapılan çalışmanın kullanılan yöntem, araştırmanın konusuna, amacına ve problem çözümüne uygun olabileceği varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma;

- ❖ TRT repertuarında bulunan Ordu iline ait 15 türkü ile,
- ❖ MEB tarafından 2016 yılında yayınlanan GSL Müzik Bölümü Bireysel Çalgı (Keman) Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile,
- ❖ Lisansüstü Programı için ayrılan süre ve maddi olanaklar ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Piano (*p*): “*Hafif sesle. Sesin şiddetini yumuşatarak*” (Sözer, 2021, s.187).

Mezzoforte (*mf*): “*Orta kuvvette*” (Sözer, 2021, s.154).

Mezzopiano (*mp*): “*Orta yumuşaklıkta. Hafifçe*” (Sözer, 2021, s.154).

Forte (*f*): “*Güçlü. Notalar ya da bölümlerden güçlü icra edilmesi istenenler, partiyonlarda “f” (ya da “F”) işaretiyle belirtilir*” (Sözer, 2021, s.95).

Crescendo: “*Kreşendo. Artarak. İnsan sesi ya da çalgılar için yazılmış müzik parçalarında, seslerin doruk noktasına ulaşacak biçimde, giderek güçlenmesi*” (Sözer, 2021, s.61).

Decrescendo: “*Dekreşendo. Ses gücünün giderek hafiflemesi, kısılması*” (Sözer, 2021, s.69).

Ritardando: “*Gecikerek, biraz geriden izleyerek (bir müzik yapıtının yorumunda, genellikle eşlik eden ses ya da çalgı için). Kısa yazılışı: rit. ya da ritard*” (Sözer 2021, s.203).

Çalgı: “*Enstrüman, saz, alet müzik aleti. Müzik sesleri çıkarmak amacıyla yapılmış aygıt*” (Sözer, 2021, s.62).

Hüseyini: “*Türk müziğinde basit makam*” (Sözer, 2021, s.112).

Hicâz: “13. yy. ’dan günümüze kadar küçük değişikliklerle gelen makâm adıdır. 19. yy. kaynaklarından segâh perdesinin yerine Dik Kürdî perdesi kullanılmaya başladığını anlamaktayız” (Karaduman, 2019, s.116-117).

Karcığar: “15. yy. kaynaklarında açıklanan bir terkîp olup, tanımlar birbirinden farklılık göstermekte ve karâr perdesi dahî farklı verilmektedir” (Karaduman, 2019, s.127).

Segâh: “Eski dönem edvâr geleneğinde şu’be sınıflamasında adı geçen bir makâmın adıdır” (Karaduman, 2019, s.157).

Hüzzâm: “17. yy. kaynaklarında tesâdüf edilen bu makâm, Kantemir edvârında eski Hüzzâm olarak bilinen (Hüzzâm-ı Kadîm) şekliyle açıklanmaktadır” (Karaduman, 2019, s.124).

Keman: “Dört telli, yaylı çalgı. Solo ve orkestra çalgılarının en önemlilerinden biri” (Sözer, 2021, s.125).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzik Eğitimi

Müzik, yaşamın hayatın içinde var olan olguları, olayları, ses öbekleriyle ifade etme sanatıdır. Tarih boyunca insanların ve toplumların kendilerini ifade etmesinde, düşünce ve duygularını açığa çıkarmasında ve iletişim kurmasında son derece önemli bir rol oynamıştır.

Müzik sanatının çeşitli işlevleri vardır. Bunlar; bireysel, toplumsal, ekonomik ve eğitim gibi türlere ayrılmıştır. Müziğin işlevleri bakımından yöneltici, geliştirici etmenleri bulunan müzik eğitimi ise, bu sanatın üretilmesi, aktarılması aşamasında ön plandadır.

Müzik eğitimi bireylerin hayatında bilerek ve isteyerek müzikal davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan, 2018). Bu süreç içerisinde öğrenen bireyin sosyalleşmesi, özellikle küçük yaşlardan itibaren yoğun bir müzik eğitimi alması bireye pozitif bir yaşam yolunda kapılar açmaktadır.

Duayen müzik eğitimcisi Uçan (2018, s.11) müzik eğitimini aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır:

“Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili, daha verimli ve daha yararlı olması beklenir”

Şendurur ve Barış (2002, s.167) ise müzik eğitiminin devinışsel ve duyuşsal etkileriyle beraber, bilişsel becerileri etkileyen unsurlarını da aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

“Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözümü ve bu amaçlara yönelik nasıl iş birlikçi çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analizleme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler müzik öğretiminde tam belirgin olmamakla birlikte çocuğun bu yöndeki becerilerinin gelişimini güçlendirici yöndedir”

2.2. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, örgün eğitim kurumlarında yapılan eğitim türüdür. Bu müzik eğitimi türü zorunludur. Evrensel ve ulusal müzik kültürünün öğelerinin öğretiminin yapılarak aktarılması bu müzik eğitimi türünün temel amaçlarındandır.

Genel müzik eğitiminde bireylere ulusal ve evrensel müzik kültürünün, çalgılarının tanıtılması ve öğretilmesi amaçlanır. Ayrıca bu müzik eğitimi türü, amatör ve mesleki müzik eğitiminin başlangıcı olarak da nitelendirilebilir. Bireyleri bu eğitim türlerine yönlendirmek için de kaynak olabilecek önemli ve temel bir eğitimidir.

“Genel müzik eğitimi, iş meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir insanca-uygarca yaşam için gerekli asgarî-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Bu özelliğiyle genel eğitimin vazgeçilmez boyutu ve ögesidir” (Uçan, 2018, s.34).

Tarman’a göre (2016, s.9) ise Genel Müzik Eğitimi: *“Sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için ayırım gözetmeksizin herkese yönelik, asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür”*

Türkmen (2021, s.11) ise Genel Müzik Eğitimi: *“Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul, lise ve diğer özel okullarda verilmekte olan, haftalık belli bir zaman dilimini kapsayan, normal eğitim sürecinde belirlenmiş bir program dahilinde yürütülen ve bu okullardaki programı alan bütün öğrencilere verilen bir eğitim olarak tanımlanabilir”* şeklinde açıklamıştır.

2.3. Amatör Müzik Eğitimi

Amatör Müzik Eğitimi bireylerin sevakerek ve isteyerek yeteneklerine bakılmaksızın dahil oldukları eğitim sürecidir. Amatör müzik eğitimi veren kurumlar; Halk Eğitim Merkezleri, Belediye Konservatuvarları, Müzik Kurslarıdır. Aynı zamanda Amatör Müzik Eğitimi bireyin boş zamanlarını verimli geçirmesi, sosyalleşmesi, özgüven kazanması ve zararlı alışkanlıklardan uzak durması açısından da önemlidir. Tarman (2016, s.10) ise amatör müzik eğitimi şu şekilde ifade etmiştir:

“Amatör müzik eğitimi; müziğe ilgi ve sevgi duyanlara yöneliktir. Etkin bir müziksel katılımı doyum sağlamak ve bunu sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar. Bireyin yetenekli olması değil, istekli olması önemlidir. Bu eğitim, genellikle müzik

dershaneleri, kurslar ve özel dersler yoluyla bir müzik eğitimcisi ya da çalgı öğretmeni tarafından yürütülür. Uzman bir eğitimci bulunmaması durumunda birey; arkadaşları, anne-babası ya da çeşitli yazılı ve görsel yayınların da yardımıyla müzik eğitimine kendi kendine başlayabilir ve bunu sürdürüp geliştirebilir. Ancak bu durumda kuşkusuz daha az ve daha zor yol alınır. Bu nedenle bir uzman yardımına başvurmak yerinde olur. Amatör müzik eğitimi, aynı zamanda mesleki müzik eğitiminin de hazırlayıcısı ve bir alt basamağıdır”

2.4. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi bireyin gelecekteki yaşantısını şekillendirecek olan kapsamlı bir müzik eğitimi türüdür. Mesleki müzik eğitimi alacak olan birey belirli bir disiplin içinde yetişir ve mesleğe dayalı önemli meziyetler kazanması beklenir.

“Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününi, bir kolunu, dalını, o bütün, kol veya dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları, yeterlilikleri, birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan 2018, s.36).

“Müziği meslek olarak seçmek isteyen kişilere yöneliktir. Bu nedenle mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar ve bu süreç uzman kişilerce yürütülür. Mesleki müzik eğitimine başlayabilmek için, belli düzeyde müzik yeteneğine sahip olduğunu gösteren, müzik yetenek sınavlarında başarılı olunması zorunludur” (Tarman, 2016, s.10).

Mesleki Müzik Eğitimi verecek olan kişiler ise eğitim yöntem ve tekniklerini iyi düzeyde bilip uygulayabilen, dalında uzmanlaşmış eğitimcilerdir. Mesleki müzik eğitiminde aynı zamanda öğrenen kişinin de bu işi disiplin içerisinde, sabırla ve gayret ederek hareket etmesi beklenir. Öğrenen ve öğreten arasındaki iletişimin son derece önemli olduğu mesleki müzik eğitiminde uygun koşulların sağlanması durumunda başarılı sonuçlar elde edilmektedir.

2.5. Mesleki Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi

Ülkemiz mesleki müzik eğitiminde çalgı eğitimi veren kurumlar; Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümü, Müzik ve Sahne sanatları fakülteleri, Devlet Konservatuvarları, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümleridir.

Yokuş ve Demirbatır (2009, s.517) bu kurumlarda çalgı eğitiminin önemine şu şekilde değinmiştir:

“Bu kurumlarda, müzik kuramları ve ses eğitiminin yanı sıra en temel eğitim süreçlerinden biri de çalgı eğitimidir. Çalgı eğitiminin, kişinin mesleğiyle ilgili gerekli bilgi, beceri, tutum ve davranış kazanmasında önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Çalgı eğitimi kapsamında bölümlere göre çok çeşitli çalgıların eğitimi verilmektedir”

Özen (2004, s.60) algı eğitiminin programlı, düzenli ve amaçlı olmasını vurgulamıştır. Tanrıverdi ise (1997: s.8 Aktaran: Özen, 2004, s.60) algı eğitimi vasıtasıyla öğrenci müzik yeteneğini ve bilgilerini zenginleştirerek, aynı zamanda müzik beğenisini daha iyi bir düzeye çıkarabileceğini belirtmiştir.

2.6. Keman Eğitimi

Keman lkemizde ve dünyada en çok tercih edilen algılar arasında yer almaktadır. Özellikle tını ve ses bakımından insan sesine yakın oluşu, solo çalgı olarak sahip olduğu teknik olanaklar, keman edebiyatındaki zengin kaynaklar kemanın her zaman ön planda bir çalgı olmasını sağlamıştır. Hem Türk müziğinde hem Batı müziğinde hem de dünya müziklerinde sıklıkla kullanılan çok yönlü bir çalgıdır. Ayrıca kolay taşınabilirliği ve ulaşılabilirliği bakımından da tercih edilmektedir.

Uçan (2004, s.9) hem amatör hem de mesleki müzik eğitiminde bireylerin yaygınlıkla keman eğitimi almayı tercih ettiklerini belirtmiştir:

“İnsan yaşamında kemanın çok ayrı, özel ve ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü insanın yarattığı en gelişkin ve müziksel anlatım gücü en yüksel çalgıların başında gelmektedir. İnsan kemanı genel, özengen (amatör) ve mesleksel (profesyonel) amaçla almaktadır. Ülkemizde mesleki, son dönemlerde ise özengen müzik eğitimi alanlarında uygulanan çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu, yaylı algılar sınıfı içinde yer alan keman eğitimi oluşturmaktadır”

Uslu (2012, s.2) ise kemanın hem örgün hem yaygın eğitim kapsamında sıklıkla ve sevilerek kullanılan bir çalgı olduğunu açıklamıştır:

“Keman rgn ve yaygın eğitim kapsamında, çalgı eğitiminin yapıldığı çoğu ortamlarda sıkça öğretilen bir çalgıdır. İnsan sesine en yakın sese sahip olması, ses renginin etkileyici, geniş ses alanı, gcl yorum olanakları sağlayan çeşitliliği, zengin ve kullanışlı bir dağara sahip olması, dünyanın pek çok ülkesinde kullanılan yaygın, sevilen ve ayrıcalıklı bir çalgı durumuna gelmesinde etkili olmuştur. Hem solo çalgı özelliği taşıması hem de müzik topluluklarında kullanımı kemanın diğer ayrıcalıklarındandır” (Uslu, 2012, s.2).

Mesleki keman eğitimi; başlıca güzel sanatlar liseleri, devlet konservatuvarları, müzik ve sahne sanatları fakülteleri, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde yürütülmektedir.

2.7. Kemandaki Sağ El (Yay) Teknikleri

2.7.1. Detaşe

Keman çalmada en temel yay tekniklerinden biri olan detaşe tekniği seslerin ayrı ayrı seslendirilmesi anlamına gelmektedir. Say (2002, s.147) notaların birbirinden ayrı olarak seslendirilmesi. Bağımsız seslendirme. Yaylı çalgılarda, birbirinden ayrı, bağımsız sesler üretmek üzere, yayın kullanım özelliği şeklinde açıklamıştır.

Uçan ve Günay (1975, s.56) ise Detache tekniğini “Sağ kolun akıcı bir biçimde yaptığı hareketlerle gerçekleştirilir. Sesler arasında, birbirinden ayrı olduklarını ayırt edebilecek kadar kısacık aralıklar bulunur” şeklinde tanımlamıştır.

2.7.2. Legato

“Bağlı”. *Notaların birbirine bağlanarak seslendirilmesi. Fransızca lie, Almanca gebunden, İspanyolca ligado. Terimin karşıt anlamı *staccato terimiyle belirtilir* (Say, 2002, s.321).

Serter (2013, s.24) ise legato tekniğini şu şekilde ifade etmiştir: “*Legato, diğer bir deyişle bağlı çalma tekniği, detache gibi eğitimin erken dönemlerinden itibaren uygulanmaya başlanmaktadır. İlk aşamada, öğrenciden tek yayda birden fazla notayı, uzunluklarını göz önüne alıp yayı doğru bölüştürerek çalma becerisi beklenmektedir*”

2.7.3. Martele

Göbelez martele tekniğini aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

“*Fransızca kökenli bir kelimedir. Türkçe karşılığı çekiç ile dövmek, çekiçlemek anlamına gelir. Hızlı, çok kısa olmayan ani duruşlarla telin titreşimini önleyen itme ve çekme tekniğidir. Martele tekniğinde yayı çevik bir şekilde kullanmak önemlidir*” (Aktaran: Şahin, 2019, s.42).

2.7.4. Staccato

Kısa ve kesik çalma anlamına gelen staccato, müzik eserine karakteristik bir yapı kazandıran müzikal terimdir. Ünlü keman eğitimcisi Galamian ise staccato tekniğini aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

“Staccato kelimesi, kısa, açıkça birbirinden ayrılmış yay ile teller birbirine sürekli temas ederek çalınan yay tekniğini ifade eder” (Aktaran: Sever, 2020, s.51).

2.7.5. Spiccato

Spiccato tekniği, yayı tel üzerinde zıplatma-sektirme olarak tanımlanabilecek önemli bir sağ el tekniğidir. Bu teknikte sağ elin yaya olan hakimiyeti oldukça önemlidir. Yay ile tele hafifçe vurulan darbeye yayın zıplaması sonucu bu teknik elde edilir. Say (2001, s.52) ise spiccato tekniği aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

“Notaların birbirinden kopuk ve kesik şekilde vurgulanarak seslendirilmesine spiccato denir. Spiccato seslendiriş, ters üçgen biçimindeki işaretlerle gösterilir”

2.7.6. Pizzicato

Pizzicato tekniği teli parmakla çekerek çalma anlamına gelmektedir. Her iki elle de çalınabilen bu teknikte, teli parmakla çeker şekilde bir pozisyonda teknik uygulanır, kısa ve kesik sesler elde edilir. Sözer (2005, s.555) ise pizzicato tekniğini *“Yaylı çalgılarda, daha çok kemancıların uyguladığı bir süsleme tekniği olarak belirtmiş, Yaylı çalınan (col arco) bir ezgide yerine göre sağ ya da sol elin parmaklarıyla teller çelinerek uygulanır”* şeklinde ifade etmiştir.

2.8. Kemanda Sol El Teknikleri

2.8.1. Entonasyon (Ses Temizliği)

Entonasyon genel anlamıyla ses temizliği, doğru perdelerde seslerin üretilmesidir. Fiziksel yapısı gereğiyle perdesiz olan çalgılarda perdeli çalgılara göre doğru entonasyonu elde etmek oldukça zor olabilir. İcracının bu konuda duyarlı bir kulağa sahip olması ve işitme yeteneği önemli kıstaslardandır.

Ergen ve Bilen (2010, s.25-26) entonasyon kavramını detaylı olarak ele aldıkları çalışmada entonasyon tanımını aşağıdaki şekilde detaylandırmışlardır:

“İnsan sesinin ya da herhangi bir çalgının, istenen perdeyi (ton) tam ya da tama yakın verebilmesi” şeklinde tanımlamaktadır. Randel (Nunez, 2002) ise entonasyonu; perdelerin kural olarak kabul edilmiş standartlara uygun olarak enstrümantal veya vokal olarak reproduksiyonu olarak tanımlamaktadır. Entonasyon tanımlaması içinde geçen perde ise, belirli bir aralığın hem gerçek frekansı, hem de gamdaki bağıl pozisyonuyla ilişkili olan yalnızca psikolojik bir yapıdır. “Bu hangi notadır?” sorusunun cevabıdır Levitin (2006). Ünlü kemancı Flesch (2000) ise, entonasyonu; parmağımızı telin üzerine koymamız sonucu telin kısılması ve ilgili perdenin matematiksel olarak sahip olduğu sayıda titreşimin ortaya çıkması olarak tanımlamakta ve keman eğitiminde entonasyona bütün ünlü keman eğitimcileri gibi büyük önem vermektedir”

Say (2002, s.180) ise entonasyon kavramını aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

“Ses yüksekliğinin doğru olması. Bir eserin seslendirilmesinde perdeleri şaşmaz bir kesinlikle verebilmek; sesleri doğru çıkarmak. Latince “Tek doğru ses”. İngilizce, Fransızca, Almanca ve İspanyolca, yazım değişikliğiyle intonation. Müzikbilimimiz Gazimihal, Türkçe karşılık olarak seslem önermiştir”

2.8.2. Pozisyon (Konum)

Pozisyon kemanda sol elin konumlandırılması, sol elin keman tuşesi üzerine yerleştirilmesi olarak ifade edilebilir. Kemanda sol el pozisyon (konum) değiştirme kemanın en temel tekniklerindedir. Sol elin konumlandırılması kemanda seslendirilmek istenen perdelerin elde edilmesini sağlar.

Aksak ise pozisyonu aşağıdaki şekilde tanımlamıştır:

“Kemanda pozisyon olarak nitelendirilen, sol el ile başparmağın keman sapı ile tuşeye göre olan mevcut konumudur. Dolayısıyla pozisyon değişimi elin ilk beş pozisyonda yer değiştirmesidir. Daha ince ses perdesinde pozisyon değişimi elin ve kısmen parmakların konumunun değişmesi ile meydana gelir” (Aktaran: Şahin, 2019, s.44).

2.8.3. Çift ses

Çift ses keman çalmada yayın iki teline aynı anda sürterek iki telden de ses üretmesi anlamına gelmektedir. Çift ses çalmayı aynı zamanda bir sol el tekniği olarak değerlendirmek de mümkündür. Dolayısıyla seslerin net duyurulmasında sol elin teknik becerisi çalış ve duyumu etkileyecek etmenlerdendir.

Kotan (2019, s.12) ise çift ses tekniğini aşağıdaki şekilde tanımlar:

“Sağ el ve sol elin koordineli hareketi sonucunda elde edilir. Yay (arşe)’ın iki sese birlikte sürtünmesi sonucunda üretilen seslerdir. Bu durum bastığımız ya da basmadığımız seslere bağlı olarak değişkenlik gösterir. Sol el parmaklarının basılan ses haricinde başka bir sese temas etmeden parmakların yerleştirilmesiyle, iki boş tele yayın sürtünmesi sonucunda veya bir parmağımız ses üzerine basılı durumda iken diğer sesin boş tel de olması ile üretilen seslerdir”

2.8.4. Süsleme Teknikleri

Yerel ve ulusal birçok enstrüman çeşidinde süslemeli çalma teknikleri önemli yer kapsamaktadır. Bu teknikler eserlerde, etütlerde kişinin duygu ve yorumlama şeklini ortaya koymakla birlikte enstrümana bir nitelik kazandırmaktadır. Vibrato, mordan, grupetto, tril gibi pek çok süsleme tekniği yerinde ve doğru şekilde kullanıldığında esere, yapıta bir ahenk katacak ve icracı açısından vazgeçilmez bir unsur olacaktır.

“Bütün sanatlarda olduğu gibi, müzikte de süslemelerin önemli yeri vardır. Süslemeler, eserin akışına verdiği tatla müzikal ifadeye güç katarlar. Müzikte süslemeler genel olarak iki grupta toplanır: Tek notaya yeni bir can, bir soluk vermeyi amaçlayanlar: Appoggiatura, mordan ve tril. Bir notadan ötekine gidiş gelişi yumuşatan süslemeler: Grupetto, trita vb.” (Say, 2001, s.52).

“Uluslararası sanat müziğinde çeşitli süsleme figürleri bilinçli biçimde kullanılmaktadır ve onlar müzik yazısında kurallaşmış şekliyle ayrıntılı biçimde gösterilir. Süslemeler arasında en sık kullanılan figürler, basamak ya da abantı (appoggiatura), çarpma (acciaccatura), yukarı ve aşağı mordan (mordent), grupetto, tremolo, ve tril’dir” (Say, 2002, s.496).

2.8.4.1. Çarpma

Çarpma, esas notanın sağ ya da sol yanına küçük bir şekilde yazılan, üzerine eğik çizgi çekilen süslemeli çalma tekniklerinden bir tanesidir. Say (2002, s.126) ise çarpma tekniğini şu şekilde açıklamıştır: *“İki notadan oluşan bir süsleme biçimi. Birinci ses çarpıp kaçar, böylece asıl ses vurgulanmış olur”*

2.8.4.2. Mordan

Müzikal önemi belirleyici temel süsleme tekniklerinden olan mordan tekniği, asıl sese yapacağı vurgu ile müzikaliteyi artıran temel süsleme tekniklerindedir. “Kapma” ve “ısıрма” anlamlarına gelen mordan tekniğinin iki çeşidi de bulunmaktadır; biri yukarı mordan diğeri de aşağı mordandır (Say, 2001, s.53).

Sözer'e göre (2021, s.158) ise mordan genellikle klavsen müziğinde uygulanan bir süsleme, bir notanın hızla çırpılmasıyla (tuşu tırmıklar gibi) sağlanan bir tür tril'dir.

2.8.4.3. Grupetto

Ezgi içerisinde anlatımı zenginleştirmek amacıyla yapılan komşu olan notaların ana sese dönerek, seri şekilde icra edildiği süsleme türlerindedir. Sözer (2021, s.103) ise grupetto tekniğini şu şekilde açıklamıştır:

“Küçük grup. İki ya da üç nota arasında, en çoğu altı-yedi notayla ve icracının istediği biçimde oluşturulan ses kümeleşmesi. Genellikle hızlı tempoda yapılan bir melodik ya da armonik süsleme türü. Gruplaşma hangi notanın çevresinde olacaksa, onların altına ya da üstüne yatay “S” harfine benzeyen bir işaret konur”

2.8.4.4. Tril

Süslemeli çalma biçimlerinden en yaygın kullanım alanı gösteren tril sürekli olarak, peş peşe bir sesin üst ya da alt sese hızlıca çarpmasıyla oluşturulan temel çalma tekniği olarak açıklanabilir. Sözer (2005, s.707) ise müzik ansiklopedik sözlük kitabında tril kavramını şu şekilde açıklamıştır: *“Bir notayla tam ya da yarım ton üstündeki notayı birbiri ardına ve titretircesine çalarak uygulanan teknik. Bir tür süsleme. Başlangıç notası tr. kısaltmasıyla, kısa tril'ler nota küçük yazılarak, uzun tril'ler ise testere ağzını andıran tırtullu bir çizgiyle belirtilir”*

2.8.4.5. Vibrato

Titreşim anlamına gelen ve müzikal ifadeyi güzelleştirme ve yumuşatma adına uygulanan bir tekniktir.

“Uçan ve Günay ise vibrato terimine şöyle yer vermişlerdir. “Terim, Latince kökenlidir. Vibrare (titreşme) sözcüğünden gelmektedir. Fransızca karşılığı ise “vibrer”dir. Bu edimden gelen “vibration”, bir müzik çalgısındaki tellerim sık bir biçimde titreşimi anlamına gelmektedir” (Uçan ve Günay, Aktaran: Işıksungur, 2020, s.1).

Say (2002, s.562) ise vibrato kavramını şu şekilde ele almıştır:

“Salınım”. Sesi zenginleştirmek, yumuşatmak, yoğunlaştırmak amacıyla, vokal müzikte, üflemeli çalgılarda, telli ve yaylı çalgılarda seslendiriciler tarafından uygulanan titreştirme (salınım) tekniği. Ses perdesinin hafifçe dalgalanıp yoğunlaştırılması. Terim, Latince vibrare: “titreşme” sözcüğünden kaynaklanır”

2.9. Keman Eğitiminde Türk Halk Müziği Öğelerinin Kullanımı

Halk ezgilerinin ülkemizde müzik eğitiminde kullanımı cumhuriyet dönemiyle beraber gerçekleşmiştir. Cumhuriyet döneminden günümüze kadar olan zamanda, birçok besteci Türk halk müziği unsurlarını çok sesli besteleme teknikleriyle ele alarak önemli eserler vermiştir. Zengin motif yapısı, makam yapısı ve usulleriyle, Türk halk müziğimizin keman eğitimine pek çok uyarlama, düzenleme, çalışmaları alana katkı sağlamıştır.

Keman eğitiminde Türk Halk müziği öğelerinin kullanımının eğitsel bakımdan faydalarını araştıran çalışmalar bulunmaktadır.

Akpınar (2002, s.55) halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması ve yararlanılması gerekliliğini şu şekilde ifade etmiş ve öneri sunmuştur:

“Keman eğitiminde halk müziğimizden yararlanılması çağdaş müzik eğitiminin “çevreden evrene” ilkesine uygun düşeceğinden olumlu sonuçlar verebilecektir. Böylece Türk Halk müziği hem etkin olarak müzik eğitiminde kullanılabilir, hem de gelenekselliğin ötesinde akademik boyutlara da çekilebilecektir”

Alpagut ve Uçan (2015, s.32)’a göre:

“Kemanın, Türk halk ezgilerinin karakteristik özelliklerini yansıtmada, tek sesli-tınısal, teknik ve yorum olanaklarına sahip olması nedeniyle, eğitsel ve sanatsal bakımlardan özel bir konuma geldiği bilinmektedir. Türk halk ezgilerinin kemana uyarlanması ile ilgili çalışmalar, sağ ve sol el tekniklerinin, yorumsal özelliklerin ve yaratıcı kolaylıkların etkisiyle elde edilen eğitsel sonuçlar bakımından her dönemde ilgi çekmiştir”

Birçok farklı araştırmada da belirtildiği üzere, keman eğitiminde ya da farklı çalgıların eğitiminde Türk halk müziği öğelerini kullanmak, uyarlama-düzenleme çalışmaları yapmak oldukça önemli görülmektedir. Bu sayede hem kültürümüzün parçası olan türkülerimizin yeni nesillere aktarılması, hem de akademik anlamda çağdaş yöntem-tekniklerle düzenlenen türkülerin uluslararası platformlara ulaşması amaçlanmaktadır.

2.10. Kültür

Kültür toplumların yaşantısındaki tüm değerlerin bütünüdür. Bu değerler bütününde folklordan resime, dini inançlardan müziğe birçok konu ve alan vardır. Kültür, bir toplumu diğer toplumdaki ayıracak kadar önemli ve kıymetli yapı taşıdır.

“Kültür, doğuştan başlayarak bilinçli ya da bilinçsiz edindiğimiz, içimize sindirdiğimiz, özümlediğimiz bilgilerin tümüdür. Bu bilgiler, dış dünyaya

davranışlarımızla, yaptığımız araç ve gereçle yansır. Bu bilgilerin ışığında karşımızdaki insanların davranışlarını yorumlar, yorumladıktan sonra da ona göre bir davranış şekli oluştururuz” (Erdener, 1982; akt: Kaplan, 2019 s.22).

Kültürün aktarılmasını sağlayan araç gereçler arasında en çok yer edinen alan ise müziktir. Hemen hemen bütün ülkelerin, toplumların kendine has geleneksel müzikleri ve dansları vardır. Bu da toplumların birbiriyle olan ilişkilerinde bir alışveriş yapmalarına olanak sağlar.

“Kültür, bir millet veya topluluğa özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünüdür. Tarihi ve toplumsal gelişme süreci içerisinde yaratılan maddi ve manevi değerlerin tamamıdır. Kültür; toplumları birleştirir, bütünleştirir, barış içerisinde yaşamalarını sağlar. Kültürümüzün çok uzun bir geçmişi ve muazzam bir derinliği bulunmaktadır. Dolayısıyla çok büyük bir zenginliğe ve köklü bir yapıya sahiptir. Bu yüzden, Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini yüksek Türk kültürü olarak belirlemiştir” (Demir, 2021, s.449).

2.11. Geleneksel Müzik

Geleneksel Müzik toplumların geleneklerini, göreneklerini, kültürel bir yolla aktarmaya yarayan müzik türüdür. Toplum kültürü ve yaşayışı, geçmişten günümüze şekillenen tüm müzik pratikleri geleneksel müziğin konusudur. Geleneksel müziklerde toplumun sanat anlayışına, yaşayışına, kültürüne göre zengin bir dağarcık bulunmaktadır. Say (2002, s.217) ise geleneksel müziği *“Gelenekleri temsil eden, geleneksel anlayışa bağlı kalan, onu sürdüren müzik”* olarak ifade etmiştir.

Duayen müzik eğitimcisi Uçan (2018, s.383) ise, geleneksel müziği aşağıdaki şekilde açıklamaktadır:

“Geleneksel müziklerimizin geçmişten günümüze olan dönemleri-evreleri bir zincirin iç içe geçen halkalarına benzer. Ancak, zinciri oluşturan halkaların her biri öncekinden biraz farklıdır. Günümüzde bu zincirin genellikle bugüne en yakın halkasını ya da halkalarını yoğun yaşarız. Bu bakımdandır ki sağlıklı bir genel müzik eğitiminde genellikle bu zincirin son halkasından ya da halkalarından başlanır ve yola çıkılır. Çünkü gelenek zincirinde bize, günümüze en yakın ve onunla iç içe olanı, dolayısıyla en güncel görüneni bu zincirin son halkası ya da halkalarıdır”

2.12. Türk Halk Müziği

Köklü bir geçmişe sahip olan THM, Türk toplumunun yüzyıllardan bu yana oluşturduğu önemli bir kültürel yapıdır. Ayrıca coğrafi olarak çok çeşitli unsurlara sahiptir. Bu

unsurlar, bölgelerin coğrafi konumu gereği farklı türlerde, sözel ve melodik çeşitlilikle ortaya çıkmıştır. Türkülerde işlenen temalar bölgelerin kültürel yapısını, sosyal hayatı, acı, özlem, sevgi, kahramanlık gibi birçok farklı konuyu ele alarak o coğrafyanın kimliğinin oluşumunda oldukça önemli bir rol oynamıştır.

“Türk Halk Müziği; Türk folklorunun önemli bir dalı da halk müziğidir. Halk müziği denince; toplumların gelenek, görenek, duygu, düşünce ve zevklerini işleyerek dile getiren ve ait oldukları toplumların kültürlerini yansıtan sözlü ve sözsüz ezgiler akla gelmektedir. Türk halk müziği denince ise bütün bu özellikleri üzerlerinde taşıyan türküler, oyun havaları, uzun havalar v.b. halk ezgileri akla gelmektedir. Onların değişik düzenli bağlamaları ve yanık türkülerini akla gelmektedir. Türk halk müziğinin en önemli boyutunu oluşturan türkü kelimesi de Türk’ e ait demektir. Halk müziğinde bir tür olan türküler incelendiğinde Anadolu da yaşayan insanların yaşayış biçimleri, şiirleri, ritimleri, çalgıları, söyleme biçimleri vb. açıkça görülebilir” (Akpınar, 2012:481).

Türküler, ezgi ve söz bakımından bölgelerin coğrafya, tarih, kültür ve yaşayış biçimine göre şekillenmiştir. Örneğin Karadeniz bölgesine ait türkülerde işlenen temalarda denizin hırçınlığı, yağmur, fırtına, havanın kapalı veya bulutlu oluşu türkülere yansıtılmıştır. Orta Anadolu bölgesi türkülerinin yapısında ise hüznün kavramı bozlaklarla, baraklarla işlenmiştir.

THM, sözlü ya da çalgısal biçimleriyle, Orta Asya’dan Anadolu’ya geniş bir coğrafyada şekillenmiştir. Bu köklü gelenek, milli kültürümüzün en önemli parçasıdır. Bu bakımdan THM derleme ve çalışmaları, Cumhuriyet döneminde büyük bir önem kazanmıştır. Gelişmekte olan teknolojiyle birlikte ses kayıt cihazları, fotoğraf vb. gibi unsurların gelişmesi neticesinde bugün ciddi ilerlemeler kaydedilmiştir.

“Cumhuriyetin kurulmasından sonra bilinçli bir halk kültürü kavrayışından kaynaklanan derleme çalışmaları geliştirilmiş, bu eserlerin kamuoyuna tanınması için özellikle radyo yayınlarında seslendirme programlarına önem verilmiştir. Aşık geleneğinin son kuşağı olan Aşık Veysel (1894-1973), Aşık Ali İzzet (1902-1981) gibi halk sanatçılarına değer verilmesi de bu kapsamdadır. Halk müziğimizin özellikle gençlik tarafından benimsendiği kısa bir dönem ise 1930’lu yıllarda başlayıp 1970’li yıllarda son bulmuştur. 1970’ten sonra yerli ve yabancı popüler müziklerin egemen olması nedeniyle bütün geleneksel değerler gibi halk müziğimiz de yeni kuşakların tanıyıp yakınlık duyamadığı bir müzik türü konumuna gelmiştir” (Say, 2002, s.542-543).

2.13. Türk Halk Müziği Formunda Dizi, Makam, Usûl, Tavrı Kavramları

2.13.1. Dizi

Say (2002, s.159) dizi kavramını ses perdelerinin belirli kurallar çerçevesinde birbirini izleyerek art arda gelen temel müzik sistemi şeklinde açıklamış, ses dizilerinin melodinin kaynağı olduğunu ve melodinin gezinme alanını dizideki perdelerin belirlediğini ifade etmiştir.

2.13.2. Makam

Öztürk (2014, s.17) makam kelimesinin Arapçada konum, durum, yerleşim gibi anlamlara geldiğini, müzik dilinde ise mahal, mevki anlamlarıyla benzerliğine dikkat çekmiştir. Ancak zaman içinde bu kelimenin sıklıkla kullanılması sonucunda diğer anlamlarından farklılaşarak müziğe özgü bir terim haline geldiğini belirtmiştir. Müzik dilinde makam kavramını ise şu şekilde tanımlamıştır.

“Makam, “belirli” özelliklere sahip bir perde veya ezginin, Geleneksel perde dizgesi içindeki yer, konum ve durumunu belirtir. Makam müziğinde geleneksel perde dizgesinde yer alan perdeler (başta tam perdeler olmak üzere), “üzerlerinde” belirli ezgiler gelişmesine olanak tanır”

2.13.3. Usûl

Türk müziğinde usûl kavramı darp olarak da bilinmektedir. Usûller basit birleşik ve karma usûller (ölçüler) olarak üçe ayrılmaktadır. Aynı zamanda Batı müziğinde ölçü ve ritim terimlerinin yerine Türk müziğinde usûl denilmekte ve aksak, yürük semai, sengin semai, nim sofyan, raks aksağı gibi çeşitli birçok usûl kullanılmaktadır.

Rauf Yekta Bey “Türk Mûsikisi” adlı kitabında (1986: 96) usûl kavramını şöyle tanımlamıştır;

“Usûl daima ölçüye itaat eder, ondan ileri gitmez. Çünkü ölçü, usûlü teşkil etmek için önceden tespit edilmiş çeşitli farklı kıymetlerin toplamından başka bir şey değildir. Usûl ölçüden ileri giderse hemen kalitesini ve mevcudiyetini borçlu bulunduğu şekli kaybeder, başka bir usûl şeklini alır” (Aktaran: İnce, 2019, s.248).

2.13.4. Tavır

Eroğlu (2017, s.520) tavır kavramını Şu Şekilde açıklamıştır: “*Türk Halk Müziği geleneksel yapısı içerisinde yerel ve bölgesel özellikler taşır. Bu yöresel özelliklere halk müziğimizde uslúp denilmekle birlikte; yöre uslúbu içinde özellikle bağlamadaki icra biçimlerine “Tavır” denilmektedir*”

2.14. Ordu İli Tarihi

Ordu ili M.Ö. ve M.S. birçok koloniye, devlete ve medeniyete ev sahipliği yapan Orta Karadeniz şehridir. Bu devletler; Hititler, KaŐkalar, Kolonizasyon dönemi, Med ve Persler, Helenistik ve Roma dönemi, DaniŐmendler ve Hacıemiroğullarıdır.

“Ordu yöresinin en eski çağlarıyla ilgili en kesin bilgileri Ksenophon’dan öğrenmekteyiz. MÖ. 400 yıllarında Kotyora’ (Ordu) gelerek bizzat buradaki durumu gördüğü için verdiği bilgiler çok değerlidir. Karadeniz kıyıları’nu Trabzon’dan itibaren Kotyora ’ya kadar büyük bir orduyla yürüyerek geçmiş ve uzun süre Ordu’da konaklayarak burası hakkında bilgiler vermiştir” (Oy, 2021, s.12).

Can ve Turhan (2013, s.13) ise Ordu ili tarihine ilişkin Şu bilgilere yer vermiştir;

“Ordu ilinde yerleşim M.Ö. 15. Yüzyılda başlamıŐtır. M.Ö. 2000 yıllarında Doğu Anadolu’nun iç kesimlerinden, Karadeniz Bölgesi’ne gelen Halipler yörenin dağlık kesimlerine yerleŐmiŐlerdir. Eski adı KOTYORA olan Ordu’ya M.Ö. 756 yılında Milletli Kolonosiler yerleŐmiŐlerdir. Bununla birlikte Eskipazar Bölgesinde, “Bayramlı” ismi verilen Selçuklu Devleti dönemi yerleŐmesinin adı, 1398 yıllarında “Halipia” adı ile anılmaktadır”

Ordu ili tarihine bakıldığında Türklerin Anadolu’ya geliŐiyle birlikte bu şehirde de önemli kültürel deđiŐmelerin yaŐandıđı görülmektedir.

“Türkler Anadolu’nun hemen her şehrinde olduğu gibi bu bölgede de boy, oymak, oba gibi sosyal gruplara ayrılmıştır. Aynı zamanda Oğuzların bir kolu olan epni Türklerinin Ordu yöresindeki vadi boylarına yerleŐtikleri bilinmektedir. Bolaman ve Melet vadisi boyunca ile ve köylerin kurulduğu, bunların Bolaman vadisi tarafında olanları; Bolaman, amaŐ Niyabet-i SatılmıŐ (Aybastı), yerleŐmeleri olduğu, Melet vadisi boyunca olan yerleŐkelerin ise Milas (Mesudiye), Alibeğce (Kabadüz), sahil kesiminde olanları ise: Nefs-i Alevi Ordu, Bucak, İhtiyar Őayıplı, Bedirli, Ulubey’dir” (<http://www.ordu.gov.tr/ordunun-tarihcesi> Erişim Tarihi: 14.03.2023).

1920 yılına kadar Trabzon vilayetine bağlı olan Ordu ili Fatsa kazasının da bağlanmasıyla birlikte merkezi il konumuna gelmiştir.

“Ordu ili 1920 yılına kadar Trabzon Vilayetine bağlı kaza iken 4 Nisan 1921 tarih ve 69 sayılı “Ordu Müstakil Livasının Teşkiline Dair Kanunla” merkezi Ordu olmak üzere Canik Sancağı’na bağlı olan Fatsa kazası da Ordu’ya bağlanmış ve Müstakil Ordu Livası teşkil edilmiştir. 1923 yılında “Sancak” adı “Vilayet” olarak değiştirilerek, bugünkü mülki taksimatta Ordu Vilayeti olarak yerini almıştır” (Ayan, 2021, s.162).

2.15. Türk Halk Müziğinde Ordu Türküleri

Ülkemizin tüm illerinde olduğu üzere Ordu ilinin de kendine özgü belli bir halk müziği repertuarı vardır. Bu repertuar içerisinde yöre coğrafyasına ait temalara (özlem, ayrılık, aşk, doğa, fındık hasadı vb.) sıklıkla rastlanmaktadır. Bu çeşitlilikle birlikte Ordu türküleri ilk kez İkinci Dünya Savaşı sırasında duyulmaya başlanmıştır.

“Ordu türküleri, Radyolarımızda ilk defa, 2. Cihan Harbi’nin başladığı yıllarda duyulmaya başladı. Kemeçeci Yunus diye tanınan meşhur türkücümüzün sesinden yapılan bu yayın 1940-1941 yıllarındaydı. Bir başka sanatkârimiz olan Bağlamacı Yunus Ağa veya Baba Yunus da aynı yıllarda, Ordu şehrinde, Keçiköyündeki kır kahvesinde gençlerle başbaşa çalıp söylüyordu. Fakat o henüz sesini radyodan duyuramamıştı. Bu iki Yunus ’lara ait türküler halkın dilinde yaygın bir hal aldıkça, bu san’atkârlar, çoklukla güftelerini de kendilerinin yazdıkları bestelerini, evvelâ dost-ahbap toplantılarında, sonra da şehirde sık sık sürdürülen toplu eğlencelerde ve Halkevi’nin düzenlediği ‘gecelerde’ okumaya başlamışlardır. 1942-1949 yılları arasında, Ordu şehrinde geniş çapta faaliyette bulunan (Ordu Musıkî Cemiyeti), gençlerin yetişmesinde çok büyük hizmetlerde bulunmuştur. Bu cemiyet, yaz aylarında hemen her 15 günde bir, Belediye Parkı’nda ‘konser’ düzenlerdi. Halka açık olan bu konser gecelerinde, Ordulu genç besteciler türkülerini okur veya bir başkasına okuturlardı. Tamamen amatörce yapılan bu çalışmalar sonunda, halkın benimsediği Ordu türküleri Ankara Radyosu’na da geçmiş, bu suretle yurt çapında yayılmaları, tanınmaları mümkün olmuştur. Bu suretle, Türk Halk musıkîsinde ‘Ordu Türküleri’nin de var olduğu kabul edilmiştir” (Çebi, 2013, s.15).

2.16. Ordu İli Halk Müziği ve Özellikleri

Ordu ili halk müziğinin özellikleri ve yapısını şekillendiren unsurlar göz önünde bulundurulduğunda türkülerin konularına, motif yapılarına göre çeşitlenmekte ve halk müziği repertuarına zengin bir dağarcık oluşturduğu görülmektedir.

Ordu ilinin halk müziği özellikleri incelendiğinde, coğrafi yapının ve yaşam tarzının türkülerde farklı ritim kalıplarının meydana getirdiği ve bu kalıpların çoğunlukla 2 zamanlı ve 9 zamanlı usullerle icra edildiği görülmüştür.

Zengin bir halk müziği kültürüne sahip olan Ordu ilinin genel müzik yapısı incelendiğinde ise çevre illerle yoğun kültür alışverişinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Şehrin sahil, orta ve yüksek kesimlerine göre türkülerin çeşitlilik göstermesi türkülerin zenginliğini gösteren bir başka örnek olarak verilebilir.

Yener (2015, s.3) ise, bu konuya ilişkin şöyle bir açıklama yapmıştır;

“Ordu ilinde icra edilen türkülerden belli başlıları Efilo havaları, Fingil havaları, Sürmeliler, Kol Bastı havaları, Zeybek ve Eşkiya havaları ile Bozlaklar’dır. Genel olarak Ordu yöresi türküleri; sahil kesimi, orta kesim ve yüksek ya da iç kesim olarak ayrılabilir. Ayrı ayrı değerlendirilen bu kesimlerin müzikal yapılarının oluşması sürecinde etkileşim içinde bulunduğu komşu ve yakın yörelerin etkileri göz ardı edilemeyecek niteliktedir”

2.17. Ordu Türkülerinin Makam ve Ritim Özellikleri

Ordu türküleri müzikal yapıları bakımından oldukça zengindir. Özellikle halk oyunlarında türkülerin, ritmik yapıları vb. Ordu ilinin coğrafi özelliklerine göre şekillenmiş ve müzikal anlamda çeşitlenmiştir. Örneğin Ordu ilinin konumu baz alındığında kıyı, orta ve iç bölge şeklinde farklılaşan müzikal yapı geçmişten günümüze varlığını koruyarak süregelmiştir. Coğrafi konumdan, sosyal hayata çeşitlenen bu müzikal yapılar, aynı zamanda günlük yaşamda halk müziğine konu olan tarım, aşk, özlem gibi farklı konularla önemli bir yapı oluşturmuştur.

Ordu türküleri incelendiğinde özellikle Çargâh ve Rast makamlarının tercih edildiği dikkat çekmektedir.

Ordu ilinde genellikle 2/4, 9/8 ve 9/16’lık ritmik yapıda türkülerin bulunmasıyla beraber, giriş kısımlarında serbest ritimle okunan türkülerin de olduğu bilinmektedir. Ordu türkülerinin makamsal seyirleri incelendiğinde “Müstezad Ayağı” adıyla bilinen yani “Do” karar “Çargâh” ve “Rast” makamlarına benzeyen dizilerden oluştuğu görülmektedir. Kullanılan dizilerin neredeyse tümünde ise mi, mi bemol, fa, fa diyez, do naturel ve si bemol arızalarını aldığı bilinmektedir. Ayrıca bunların yanısıra naturel seslerle icra edilen türküler de bulunmaktadır. (<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ordu/kulturatlasi/ordu-turkulerinde-gorulen-makamsal-ve-ritimsel-ozellikler> Erişim Tarihi 07.11.2021).

2.18. Ordu İli Türkülerinde Kullanılan Çalgılar

Ordu ilinde kullanılan çalgılar türkülerin değişen müzikal ve ritmik yapılarına göre çeşitlenmektedir. Bu çeşitlilik türkülerin konusuna, yapısına göre farklılık

göstermektedir. Örneğin; sahil kesiminde bağlama ve kemençenin sıklıkla kullanıldığı, iç kesimlerde ise kaval, zurna, davul gibi çalgıların kullanımı söz konusudur. Ayrıca yörenin genelinde yaygın olarak divan sazı, bağlama ve cura kullanılmaktadır. Kemençenin ise kıyı kesimlerde daha fazla ön plana çıktığı görülmektedir. Üflemeli çalgılar incelendiğinde iç ve orta kesimler kaval, zurna ve klarnetin (halk ağzında kullanımı gırnata) yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Vurmalı çalgılarda ise yöre coğrafyasının türkü yapılarına uygun olarak kullanılan davul, tef, kaşık çalgıları kullanılmaktadır.

2.18.1. Divan Sazı

Kalın ve gür sesiyle bağlama ailesinin en büyük çalgısı olan divan sazı özellikle İç Anadolu illerindeki halk müziği repertuvarında sıklıkla yer almaktadır. Bağlamadan daha pes tona sahip olan divan sazının telleri üç takımdan oluşmaktadır. Perde düzeni şu şekildedir: alttaki teller “la”, ortadaki teller “re”, ve üstteki teller ise “mi” şeklinde düzenlenmiştir. Sözer (2021, s.74) Divan Bağlamayı aşağıdaki şekilde tanımlamıştır:

“Cura, bağlama ve meydan sazı sırasını izleyen telli çalgı ailesinin en büyüğü. Tekne adı verilen gövdesi (45 cm) ve sapının (75 cm) toplam uzunluğu 120 cm bulur. Teknesinin derinliği genellikle 25 cm, genişliği 22 cm’dir. Telleri ikişerli, (ya da üçerli) üç takımdan oluşur. Bağlamadan bir oktav daha pes perdelere göre düzenlenir: (alttaki teller “la”, ortadaki teller alttakilerin dördüncü aralığı “re”, üstteki teller ise yine alttaki tellerin beşinci aralığı olan “mi”nin pes perdesi)”

2.18.2. Bağlama

Türkiye’nin ve Orta Asya’nın bilinen ve geçmişten günümüze kimliğini koruyarak gelmiş çalgılardan birisi bağlamadır. Halk ozanlarının ve aşıkların türkülerde başyapıt olarak kullandığı bağlama gerek halkın müziğini anlatan gerekse Türklerin milli sazı konumundadır.

Sözer (2021, s.24), halk arasında saz adıyla bilinmesiyle birlikte kopuzun değişen biçimi olarak günümüze geldiğini belirtmiştir. Bağlama ailesini oluşturan diğer çalgılar ise; divan sazı, tanbura, cura, bozuk ve onikitelli olduğu bilinmektedir.

“12. ve 13. yüzyıllardan beri bilinen, telli, Türk halk çalgısı. Halk arasındaki yaygın adı, saz. Kopuzun zamanla değişen biçimi olarak bilinir. Orta Asya Türklerinde kopuz çalarak öğütler veren şairlere, bilge kişilere “ozan” denirdi. Zamanla kopuzun adı saz olmuş ozanlara da “saz şairi”, “aşık” gibi adlar verilmiştir. Madensel tellerin kullanılmasıyla sapı uzamış, bir ara adına bolca kopuz da denilmiştir. Değişik boylardaki cura, divan sazı,

tanbura, bozuk ve onikitelli, bağlama ailesini oluşturan diğer telli çalgılardır” (2021, s.24).

2.18.3. Cura

Bağlama ailesinin en küçük ve tiz sesli çalgısı olan curanın boyu 50 santimi geçmemekle birlikte, bağlamaya göre bir oktav daha tiz sesli bir Türk halk çalgısıdır. Belli bir perde düzenine göre akort edilmektedir. Bu perde düzeninin ise: alt teller “la”, orta teller “re” üst tellerin ise la’nın dört derece altındaki “mi” perdesine göre akort edildiği bilinmektedir. (Sözer, 2021, s.61)

2.18.4. Kemeççe

Türkiye’de Karadeniz bölgesinin en karakteristik çalgılarının başında kuşkusuz kemeççe gelmektedir. Başta Trabzon olmak üzere Doğu Karadeniz illerinde yaygın olarak kullanılan bu çalgı yöre kültürüyle özdeşleşmiş yapıdadır. Kemeççe solo çalgı olarak kullanıldığı gibi, eşlik çalgısı olarak da kullanılabilir.

Karadeniz bölgesinde yer alan Kemeççe elde dik tutularak çalınan, üç ya da dört telli bir çalgıdır. Orta çağdan Avrupa’ya kadar geniş bir coğrafyada kullanılan türlerinin olduğu bilinmektedir. Türklerde ise bu çalgının ilk örneği ıklığ’dır. Anadolu’da da dize ya da kucağa dayayarak çalınan klasik Türk müziğindeki türle beraber ülkemizde en çok bilinen ve Karadeniz bölgesinin niteliğinde olan çalgı unvanını almıştır. (Sözer, 2021, s.126).

2.18.5. Kaval

Türk halk müziğinde nefesli çalgılar grubunun başında kuşkusuz kaval gelmektedir. Dilli ve dilsiz olarak iki farklı türü bulunan kaval özellikle Orta Anadolu yöresinde sıklıkla kullanılmaktadır.

“Yapısal bakımdan kaval kelimesi, birçok türleri ile karşımıza çıkan kamışsız, dilli veya dilsiz üfleme halk çalgılarını kapsamaktadır. Başka bir deyişle, temel özellikleri aynı olan, fakat üfleme şekli, perde sistemi ve yapısal bakımdan farklılıklar gösteren ve birçok farklı tipi olan dilli veya dilsiz, kromatik ya da diyatonik, beş ya da yedi perde delikli, uzun ya da kısa, üfleme halk çalgılarının büyük bir çoğunluğunu kapsamaktadır. Bunları “kaval ailesi” şeklinde nitelendirebiliriz” (Yurtçu, 2006, s. 8).

2.18.6. Zurna

Oldukça geniş bir coğrafyada kullanılan Zurna ülkemiz halk müziğinde de sıklıkla kullanılan vazgeçilmez çalgılardan birisidir. Oldukça tipik bir tınıya sahip olan bu çalgı Ordu türkülerinde de kullanılmıştır. Açın (Akt: Aydın, 2020, s.262) zurnanın Orta Asya kökenli, eski çağlara kadar uzanan bir halk sazımız olarak, genellikle davul eşliğinde çalınan nefesli bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Düğün, bayram gibi önemli kutlamalarda davulla birlikte çalındığı gibi, eski Türkler 'in savaşlarına da katılıp mehter takımlarında çok önemli bir saz olarak yer aldığını açıklamıştır.

2.18.7. Davul

Anadolu coğrafyasında halk müziği vurmali çalgılarının en başında kuşkusuz davul gelmektedir. Vural (2017, s.282) davulun Türklerin en önemli çalgılarından biri olduğunu ve Türk kültüründe davul-zurna ikilisinin önemine vurgu yapmıştır. Ayrıca Türklerin Davul çalgısını gittikleri her coğrafyaya götürdüklerini belirtmiştir. Anadoluda sıklıkla kullanılan asma davul oldukça karakteristik bir çalgı olarak ön plana çıkmaktadır.

Vural (2017, s.282) yine davul kavramını şu şekilde açıklamıştır;

“Asma davul, genellikle ahşaptan elde edilen bir kasnağın iki tarafına deri gerilmesi yoluyla yapılan ve kuvvetli vuruşları tokmak, zayıf vuruşları ise daha ince bir değnek ile çalınan vurmali bir çalgıdır”

2.18.8. Tef

Çok eski çağlardan beri bilinen tef, Türk müziğinin vurmali çalgılar ailesinin önemli öğelerinden olmuştur. Kenar kısmında bulunan ziller, çalgının özelliğini ön plana çıkarıcı unsurlardandır.

Öncel (2022, s.89-90) ise, bu çalgının fiziksel özelliklerini ve hangi tür müziklerinde kullanıldığını aşağıdaki şekilde anlatmıştır:

“Ceviz ve servi ağacından yapılan kasnakların üzerine dana, keçi veya balık derisi gerilmesi ve ardından kasnağın delinerek muhtelif sayılarda mâdenî levha takılması ile yapılan defler dînî mûsikîmiz, klasik mûsikîmiz ve halk mûsikîmizde yaygın olarak kullanılmaktadır. Ebat olarak çeşitlilik gösteren bu çalgının halk müziğinde kullanılanları genellikle 27-28 89 cm çapındadır. “Delbek”, “kabran” gibi isimlerle de adlandırılan defin icrâsı diğer çalgılara göre biraz farklılık içermektedir. Parmak vuruşları ile çalınan defte

bulunan ziller def sallanarak ya da parmak darbeleriyle zillere vurularak icrâ edilir”

2.18.9. Kaşık

Yöresel özellikler gösteren kaşık, bazı illerde ve oyun havalarında hareketli müziklere eşlik etme amaçlı kullanılan çalgıdır. Çalgı bazlı olarak üretilecek kaşıklar için şimşir ağacı seçilerek daha kısa saplı olacak şekilde üretilirler. Saz heyetinde kullanılacak kaşıklar sırt sırta gelecek şekilde iki elde tutulur ve buna uygun icra edilir. Halk arasında ise çıkardığı sesteki ötürü kaşık şıklatma/kaşık şaklatma olarak da tabir edilir (Öncel, 2022, s.90-91).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, keman eğitiminde Ordu türkülerinin kullanılması ve analiz edilmesi bakımından tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

“Tarama, ilişkisel, nedensel karşılaştırma, deneysel ve meta-analiz araştırmaları ağırlıklı olarak nicel veri toplama yöntemlerine ve dolayısıyla nicel verilere dayandığı için nicel araştırma; durum çalışmaları, anlatı araştırmaları ve alan araştırması betimleme, katılımcı gözlem ve deneyimleme esaslarına dayandığı için nitel araştırma olarak a; nitel araştırma yöntemlerinden biri olan “içerik analiz modeli” de kullanılmıştır” (Karahasanoğlu ve Yavuz,2015, s.10).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, TRT repertuarında bulunan Ordu türkeleri arasından kota örnekleme yöntemine başvurularak GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programının kazanımlarına yönelik seçilmiş 15 Ordu türküsü oluşturmaktadır.

Baştürk ve Taştepe (2013)’ye göre:

“Örnekleme yöntemleri genel olarak tesadüfi ve tesadüfi olmayan örnekleme yöntemleri şeklinde sınıflandırılmaktadır. Burada tesadüfi kelimesiyle vurgulanmak istenen, evrendeki her birimin örnekleme girebilme ve dolayısıyla örneklerinin evreni doğru olarak temsil edebilme şansıdır”.

Kota örnekleme yöntemi ise tesadüfi olmayan örnekleme yöntemleri arasındadır (Baştürk ve Taştepe, 2013, s.143).

Yağar ve Dökme (2018: 6) kota örnekleme yöntemini araştırma evreninde belirli özelliklere göre seçilen öğelerin gruplandırılması ve belirli bir sayıya ulaşıncaya örneklemin oluşturulması olarak tanımlamıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler literatür taraması yöntemiyle elde edilmiştir. Elde edilen verilerin toplanma sürecinde konu ile ilgili tez, dergi, makale, kitap ve TRT repertuarı gibi yazılı kaynaklar taranarak oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Sosyal bilimlerde sıklıkla başvuru alan içerik analizi yöntemi önemli bilimsel araştırma yöntemlerindedir.

“Betimsel içerik analizi yöntemi, belirli bir konuda ya da alanda birbirinden bağımsız olarak yapılan nitel ve nicel çalışmaların derinlemesine incelenip düzenlenmesi anlamına gelir. Böylece o konu ya da alandaki genel eğilimler belirlenmektedir. Bu yöntemde elde edilen sonuçların, hedeflenen konulara yönelik olarak gelecekte planlanan çalışmalara yön göstermesi beklenmektedir” (Ültay, Akyurt ve diğerleri, 2021, s. 189).

Büyüköztürk vd. (2020, s. 259) ise içerik analizi yöntemini belirli kurallara bağlı olan kodlamalarla bir metnin içeriğindeki sözcüklerin daha küçük kategorilere ayrılarak özetlenmesinden oluşan sistematik ve tekrarlanabilir bir teknik olarak tanımlamaktadır.

Seçilen 15 Ordu türküsü, Finale 2020 nota yazım programı kullanılarak GSL Çalgı Eğitimi Keman Öğretim Programı kazanımlarına uygun yay, teknik, nüans ve parmak numaralarıyla yeniden düzenlenmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programı 9,10,11 ve 12. sınıflarında kazandırılması hedeflenen becerilere yönelik Ordu iline ait 15 türkünün belirlenen teknikler doğrultusunda analizleri yapılmış ve tablolar eşliğinde yorumları gerçekleştirilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, Ordu iline ait 15 türkünün makam, usul, karar sesi ve ses genişliği özellikleri tablolarda işlenmiş, analiz ve yorumlarla detaylı olarak ele alınmıştır.

Tablo 4.1.1.

Ordu İli Türkülerinin Makam Tablosu

TÜRKÜLER	MAKAM
Al Tavandan Belleri	Hicaz
Bahçeye gel bahçeye	Hicaz
Çambaşına Çıktım	Hüseyni
Çıktım Fındık Dalına	Hicaz
Evlerinin Önü Limon Portakal	Hüseyni
Gine Yeşerdi Fındık Dalları	Segâh
Kemençemin Telleri	Hüseyni
Kırmızılım	Segâh
Köprüyü Dolanma	Karcıgar
Ocağa Koydum Kazan	Hüseyni
Ordunun Dereleri	Hüseyni
Ordunun Sokakları	Hüzzam
Oy Kemençe Kemençe	Segâh
Ünye'den Çıkdımda Başım Selamet	Hicaz
Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar	Hicaz

Tablo 1'de Ordu iline türkülerin makamsal analizi detaylı olarak incelenmiş bu türkülerin 5'inin Hüseyni, 5'inin Hicaz, 1'inin Karcıgar, 3'ünün Segâh ve 1'nin Hüzzam makamında olduğu tespit edilmiştir. Belirlenen türküler arasında en çok Hüseyni ve Hicaz makamlarının yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4.1.2

Ordu İli Türkülerinin Usul Tablosu

TÜRKÜLER	USULÜ
Al Tavandan Belleri	9/8
Bahçeye gel bahçeye	4/4
Çambaşına Çıktım	4/4
Çıktım Fındık Dalına	9/8
Evlerinin Önü Limon Portakal	9/8
Gine Yeşerdi Fındık Dalları	4/4
Kemençemin Telleri	9/8
Kırmızılım	9/8
Köprüyü Dolanma	9/8
Ocağa Koydum Kazan	2/4
Ordunun Dereleri	4/4
Ordunun Sokakları	9/8
Oy Kemençe Kemençe	4/4
Ünye'den Çıkdımda Başım Selamet	12/8+9/8
Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar	4/4

Araştırmada yer alan Tablo 2'de Ordu iline ait türkülerin usulleri bakımından incelendiğinde ise 8'inin 9/8 zamanlı, 6'sının 4/4 zamanlı ve 1'inin ise 2/4 zamanlı usullerle bestelendiği tespit edilmiştir. Belirlenen türküler arasında en çok 9 zamanlı ve 4 zamanlı usullerin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.1.3

Ordu İli Türkülerinin Karar Seslerine İlişkin Tablo

TÜRKÜLER	KARAR SESİ
Al Tavandan Belleri	La
Bahçeye gel bahçeye	La
Çambaşına Çıktım	La
Çıktım Fındık Dalına	La
Evlerinin Önü Limon Portakal	La
Gine Yeşerdi Fındık Dalları	Si
Kemençemin Telleri	La
Kırmızılım	Si
Köprüyü Dolanma	La
Ocağa Koydum Kazan	La
Ordunun Dereleri	La
Ordunun Sokakları	Si
Oy Kemençe Kemençe	Si
Ünye'den Çıkdımda Başım Selamet	La
Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar	La

Tablo 3'te Ordu türkülerinin karar sesleri incelenmiş; 11'inin "la", 4'ünün ise "si" kararında olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Ordu iline ait türkülerin çoğunlukla "la" kararda icra edildiği görülmektedir.

Tablo 4.1.4

Ordu İli Türkülerinin Ses Genişlikleri Tablosu

TÜRKÜLER	SES GENİŞLİĞİ
Al Tavandan Belleri	8'li
Bahçeye gel bahçeye	6'lı
Çambaşına Çıktım	8'li
Çıktım Fındık Dalına	7'li
Evlerinin Önü Limon Portakal	8'li
Gine Yeşerdi Fındık Dalları	6'lı
Kemençemin Telleri	7'li
Kırmızılım	6'lı
Köprüyü Dolanma	6'lı
Ocağa Koydum Kazan	9'lu
Ordunun Dereleri	7'li
Ordunun Sokakları	6'lı
Oy Kemençe Kemençe	8'li
Ünye'den Çıkdımda Başım Selamet	7'li
Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar	8'li

Tablo 4'te Ordu türkülerinin ses aralıkları incelenmiş 5'inin 8'li, 4'ünün 7'li, 5'inin 6'lı ve 1'inin ise 9'lu ses genişliğinde olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Ordu iline ait türkülerin çoğunlukla 8'li ses aralığında icra edildiği görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlara repertuvar oluşturması bakımından Ordu iline ait 15 türkü kullanılması hedeflenen sağ ve sol el teknikleri ve bunlara ilişkin içerikler yer almaktadır. Yapılan içerik analizine göre; sağ el yay ve sol el teknikleri temaları, bu teknikleri içeren ve öğretim programında yer alan kazanımlar ise kategorileri ifade etmektedir.

Çambaşına Çıkdım (Gelin havası)

Düzenleme
Bahar ÖZ

Keman

The musical score for 'Çambaşına Çıkdım (Gelin havası)' is presented in a single system with seven staves. The notation is for a violin (Keman) in 3/8 time. The score begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first staff starts with a first finger (1) and a second finger (2) fingering. Subsequent staves contain various musical notations including slurs, accents, and fingering numbers (1, 2, 3, 4). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato çalabilme
- ❖ 1. pozisyonda (konumda) çalabilme
- ❖ 9/8'lik usulü çalabilme
- ❖ Hüseyini makamında türkü çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme

Tablo 4.2.1

Çambaşına Çıkdım Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

-
- Kemanda Birinci Konum
 - Kemanda birinci konumu ifade eder.
 - Keman Çalmada Yay Teknikleri
 - Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detaşe) Çalma Teknikleri
 - Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
 - Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
 - Etüt ve eserleri bağısız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.
 - Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
 - Tonal ve Makamsal Dağar
 - Birinci konumda etütler çalar.
 - Birinci konumda eserler çalar.
-

Bu durumda 'Çambaşına Çıkdım (Gelin Havası)' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nın 9. Sınıf kazanımlarından; Hüseyini makamında etüt ve eser seslendirebilme, 1. Pozisyonda etüt eser çalma, tonal ve makamsal dağarcık oluşturma, legato ve detaşe yay tekniği çalabilme kazanımlarını kapsadığı söylenebilir.

Ocağa Koydum Kazan

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The musical score for Keman (Violin) is presented in eight staves. The piece is in 2/4 time and begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The notation includes eighth notes, quarter notes, and slurs, with performance instructions such as 'V' (vibrato) and '4' (fourth finger). The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

Kazanımlar

- ❖ Hüseyini makamında eser seslendirebilme
- ❖ 2/4'lük ölçü birimini çalabilme
- ❖ Detaşe ve Legato çalabilme

- ❖ 1. Pozisyonda (konumda) kalarak çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme

Tablo 4.2.2

Ocağa Koydum Kazan Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı 'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detache) Çalma Teknikleri
- Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağısız (detache) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

Bu durumda 'Ocağa Koydum Kazan' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda 9.sınıf kazanımlarından; legato ve detache yay tekniğine uygun çalma, 1. pozisyonda çalma, hüseyini makamında etüt ve eser seslendirebilme, kazanımlarını kapsadığı söylenebilir.

Kemençemin Telleri

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The musical score is written for Keman (Violin) in 9/8 time. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 9/8 time signature. The music starts with a triplet of eighth notes, followed by a dotted quarter note and a half note. The second staff continues with a quarter note, a dotted quarter note, and a half note. The third staff features a triplet of eighth notes, a dotted quarter note, a half note, and a quarter note. The fourth staff has a quarter note, a dotted quarter note, and a half note. The fifth staff begins with a triplet of eighth notes, a dotted quarter note, a half note, and a quarter note. The sixth staff concludes with a quarter note, a dotted quarter note, and a half note, ending with a double bar line and a repeat sign.

Kazanımlar

- ❖ Hüseyini makamında eser seslendirebilme
- ❖ 9/8'lik usulü çalabilme
- ❖ 1.pozisyonda (konumda) çalabilme
- ❖ Detaçe, Legato yay tekniğini çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve uygulayıp çalabilme (Forte, Mezzoforte)
- ❖ Trill ve mordan süsleme tekniklerini çalabilme
- ❖ Yayın bölümlerinde çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme

Tablo 4.2.3

Kemençemin Telleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağısız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmanın Temel Unsurları

- Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri
- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Kemanda Süsleme Teknikleri

Tablo 4.2.3'ün devamı

Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri

- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

Bu durumda 'Kemençemin Telleri' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programına göre 9. Sınıf kazanımlarından; Hüseyini makamında etüt ve eser seslendirebilme, 1.pozisyonda çalma, legato ve detaşe yay tekniklerine uygun çalma, tonal ve makamsal dağarcık oluşturma, 10. sınıf kazanımlarından; gürlük terimlerinin özelliklerine uygun olarak çalma, 11. Sınıf kazanımlarından ise; süsleme tekniklerinden trill ve mordan teknikleri çalma kazanımları ile örtüştüğü anlaşılmaktadır.

Ordunun Dereleri

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

mf

mf *p*

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerine göre çalabilme
- ❖ I ve II. Pozisyonları kalıcı ve geçici olarak çalabilme
- ❖ 4/4'lük ölçü birimini çalabilme
- ❖ Hüseyini makamında eser seslendirebilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Mezzoforte, Piano)
- ❖ Crescendo ve decrescendo terimlerini uygulayabilme

Tablo 4.2.4

Ordunun Dereleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağısız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

Tablo 4.2.4'ün devamı

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- II. Konumda kalarak diziler çalar.
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

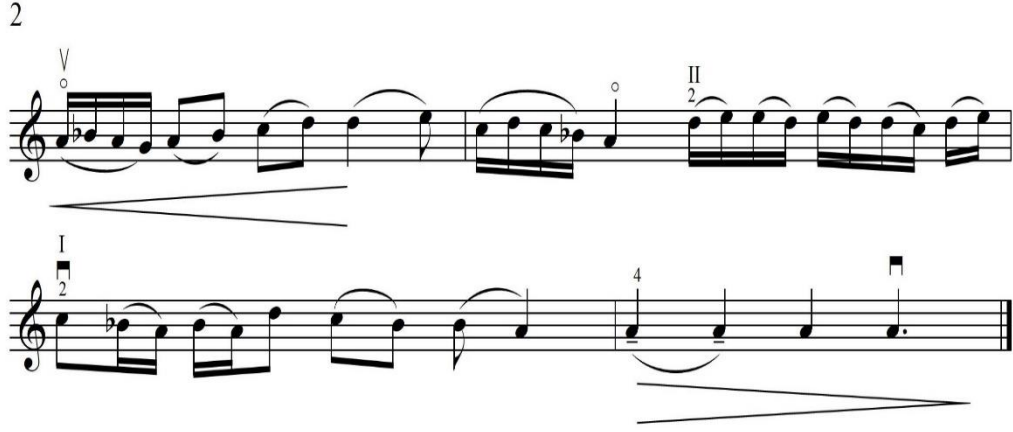
'Ordunun Dereleri' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda 9.sınıf kazanımlarından; legato ve detaşe yay tekniğine uygun çalma, 1.pozisyonda çalma, Hüseyini makamında etüt ve eser seslendirebilme, tonal makamsal dağarcık oluşturma, 10.sınıf kazanımlarından; gürlük terimleri özelliklerine göre çalma, I ve II. Pozisyonda kalıcı ve geçişli olarak makamsal eser seslendirme kazanımlarını kapsadığı söylenebilir.

Evlerinin Önü Limon Portakal

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The score is written for violin (Keman) in 6/8 time. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a first position (I) and a second finger (2) marking. The second staff includes a fourth finger (4) marking and a fifth position (V) marking. The third staff starts with a first position (I) and a second finger (2) marking. The fourth staff features a fifth position (V) marking and a fourth finger (4) marking. The fifth staff has a fourth finger (4) marking. The sixth staff begins with a first position (I) and a second finger (2) marking. The seventh staff includes a fourth finger (4) marking, a second position (II) marking, and a first position (I) marking. The eighth staff starts with a fifth position (V) marking and a fourth finger (4) marking. The score includes dynamic markings: *mf* (mezzo-forte) at the beginning of the sixth staff and *p* (piano) at the end of the eighth staff. There are also hairpins indicating volume changes throughout the piece.

Kazanımlar

- ❖ Hüseyini makamında eser seslendirebilme
- ❖ 6/8'lik ve 9/8'lik ölçü birimini çalabilme
- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerine göre çalabilme
- ❖ I ve II. Pozisyonları kalıcı ve geçici olarak çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Mezzoforte, Piano)
- ❖ Crescendo ve decrescendo terimlerini uygulayabilme

Tablo 4.2.5

Evlerinin Önü Limon Portakal Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.

Tablo 4.2.5'in devamı

- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- II. Konumda kalarak diziler çalar.
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

'Evlerinin Önü Limon Portakal' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9. Sınıf kazanımlarından; Hüseyini makamında etüt ve eser seslendirebilme, 1. Pozisyonda etüt eser çalma, tonal ve makamsal dağarcık oluşturma, legato ve detaşe yay tekniği çalabilme, 10. Sınıf kazanımlarından ise gürlük terimlerine ve özelliklerine uygun çalma, I ve II. Pozisyonda kalıcı ve geçişli olarak makamsal eser seslendirme kazanımlarını kapsamaktadır.

Al Tavandan Belleri

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The musical score for Keman (Violin) is presented in five staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The music is written in 9/8 time. The score includes various rhythmic patterns and fingerings, with dynamic markings such as 'f' (forte) and 'mf' (mezzo-forte). The score includes numerous fingering numbers (I, II, III, IV, V) and slurs. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Kazanımlar

- ❖ Detaşe, Legato, Martele ve Çift Ses çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve uygulayıp çalabilme (Forte, Mezzoforte)
- ❖ I. II. III. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Çift ses nota biçimini çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ Hicâz makamında türkü seslendirebilme
- ❖ 9/8'lik usulü çalabilme

Tablo 4.2.6

Al Tavandan Belleri Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmanın Temel Unsurları

- Kemanda Çift Ses Çalma
- Çift ses çalmanın önemini açıklar.
- Çift sesli etütler çalar.
- Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri
- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Tablo 4.2.6'nın devamı

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Martele (Isırtmalı) ve Staccato (Kısa ve Kesik) Çalma Teknikleri
- Staccato ve martele yay tekniğini açıklar.
- Etütleri staccato ve martele yay tekniğine uygun çalar.
- Martele yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Tablo 4.2.6'nın devamı

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar
- Hicaz makamında dizi çalar
- Hicaz makamında etüt ve eser çalar.

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar
- I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar
- I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar

‘Al Tavandan Belleri’ türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9. Sınıf kazanımlarından; 1.pozisyonda çalma, legato ve detaşe yay tekniklerine uygun çalma, tonal ve makamsal dağarcık oluşturma, 10. sınıf kazanımlarından; I ve II. Konumda kalıcı ve geçişli şekilde makamsal eser seslendirebilme, gürlük terimlerinin özelliklerine uygun olarak çalma, çift ses nota biçimini uygulayabilme, martele yay tekniğini çalabilme, 11. Sınıf kazanımlarından; Hicâz makamında eser seslendirebilme, I. ve III. Konumlarda kalıcı ve geçişli eser seslendirme ve süsleme tekniklerinden mordan tekniğini çalma kazanımlarını içermektedir.

Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar

Uyarlama
Bahar ÖZ

keman

The image shows a violin score for the piece 'Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar' by Bahar Öz. The score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The music is marked 'mf' (mezzo-forte) and features various fingering techniques such as triplets (III), doublets (II), and single notes (I, II, III, IV). The score includes dynamic markings like 'mf' and 'f' (forte). The piece concludes with a double bar line and repeat dots. The word 'keman' is written to the left of the first staff.

2

The musical score consists of three staves of music in a 4/4 time signature. The first staff begins with a mezzo-forte (mf) dynamic and contains a sequence of notes with fingerings II 1, III 2, and III 2. The second staff starts with a forte (f) dynamic and includes a trill marked with III 2. The third staff continues the piece with various fingerings and dynamics. A crescendo and decrescendo hairpin is shown at the bottom of the third staff.

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerine göre çalabilme
- ❖ I. II ve III. Pozisyonları kalıcı ve geçici olarak çalabilme
- ❖ 4/4'lük ölçü birimini çalabilme
- ❖ Crescendo ve decrescendo terimlerini uygulayabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Forte, Mezzoforte, Piano)
- ❖ Makamsal eser seslendirme
- ❖ Hicâz makamında türkü seslendirme
- ❖ Vibratolu çalabilme
- ❖ Mordan, trill süsleme tekniklerini çalabilme

Tablo 4.2.7

Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Tablo 4.2.7'nin devamı

- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri
- Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detache) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

- Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri
- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konular

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.

Tablo 4.2.7'nin devamı

- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar
- Hicaz makamında dizi çalar
- Hicaz makamında etüt ve eser çalar.

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı

Tablo 4.2.7'nin devamı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar
- I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar

'Yüce Dağ Başında Bir Ulu Çınar' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda 9. Sınıf kazanımlarından; I. Konumda çalma, legato ve detaşe yay tekniklerine uygun çalma, 10. sınıf kazanımlarından; I ve II. Konumda kalıcı ve geçişli şekilde makamsal eser seslendirebilme, gürlük terimlerinin özelliklerine uygun olarak çalma, 11. Sınıf kazanımlarından ise; Hicâz makamında etüt ve eser seslendirebilme, I. ve III. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak makamsal eser seslendirebilme, süslemeli çalma biçimlerinden mordan ve trill tekniğine uygun çalma kazanımlarını kapsadığı anlaşılmaktadır.

Bahçeye Gel Bahçeye

Düzenleme
Bahar ÖZ

Keman

The musical score for 'Bahçeye Gel Bahçeye' is written for Keman in 7/8 time. It consists of six staves of music. The key signature is one flat (B-flat). The score includes various dynamics: *f*, *mp*, *sf*, *p*, *mf*, *ff*, and *rit.*. The music features trills (tr) and mordans (mord). Fingering numbers (I, II, III) are indicated above the notes. The score is arranged in a 2/4 time signature for the first two staves and then returns to 7/8 for the remaining staves.

Kazanımlar

- ❖ Hicâz makamında eser seslendirebilme
- ❖ 4/4'lük ölçü birimini uygulayabilme
- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ I. II. III. konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Forte, Fortissimo, Mezzoforte, Mezzopiano, Piano)
- ❖ Trill ve mordan süsleme tekniklerini çalabilme

Tablo 4.2.8

Bahçeye Gel Bahçeye Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı 'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.
- Keman Çalmada Yay Teknikleri
- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağısız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.
- Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

Tablo 4.2.8'in devamı

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Tablo 4.2.8'in devamı

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar
- Hicaz makamında dizi çalar
- Hicaz makamında etüt ve eser çalar.

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar
- I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar

'Bahçeye Gel Bahçeye' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9. Sınıf kazanımlarından; Legato ve Detaşe yay tekniklerine uygun çalma, I. Konumda çalma, 10. Sınıf kazanımlarından; gürlük terimlerine ve özelliklerine uygun çalma, I ve II. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, 11. Sınıf kazanımlarından ise; I ve III. Konumlarda kalıcı ve geçişli eser seslendirebilme, Hicâz makamında etüt ve eser seslendirebilme, trill mordan gibi süsleme tekniklerini çalma kazanımlarını içermektedir.

Çıktım Fındık Dalına

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The score is written for violin (Keman) in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The music is marked with a forte (f) dynamic and includes the syllable 'ay'. The second staff is marked mezzo-forte (mf) and also includes 'ay'. The third and fourth staves are marked 'ay' and feature a crescendo hairpin. The fifth and sixth staves are marked mezzo-forte (mf) and include the syllables 'by' and 'üy'. The seventh staff is marked forte (f) and includes 'by' and 'üy'. The eighth staff includes 'üy'. The score is filled with various musical notations including eighth and sixteenth notes, slurs, and fingerings (I, II, III, IV, V). There are also dynamic markings like 'f', 'mf', and 'f'.

f ay

mf

ay

ay by üy

mf by üy by

ay

f by üy

üy

ay

f

mf

f ay by

mf üy by

ay

ay

ay

ay

by

f

Kazanımlar

- ❖ Detaçe ve Legato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ I., II. ve III. konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme

- ❖ Yayın bölümlerinde (alt yarı, üst yarı, bütün yay) çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Forte, Mezzoforte)
- ❖ Crescendo ve Decrescendo terimlerini uygulayabilme
- ❖ Çift ses nota biçimini çalabilme
- ❖ Martele ve Staccato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Hicâz makamında türkü seslendirebilme
- ❖ 9/8'lik usulü çalabilme
- ❖ Çarpma, Mordan, Trill süslemeli çalma biçimlerini uygulayabilme

Tablo 4.2.9

Çıktım Fındık Dalına Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
Keman Çalmanın Temel Unsurları
<ul style="list-style-type: none"> – Yayın Teller Üzerindeki Kullanımı ve Yay Şekilleri – Yayın bölümlerini ifade eder. – Yayın bölümlerinde çalar. – Yayın bütününü ifade eder. – Yayın bütününde çalar.
Keman Çalmada Konumlar
<ul style="list-style-type: none"> – Kemanda Birinci Konum – Kemanda birinci konumu ifade eder.
Keman Çalmada Yay Teknikleri
<ul style="list-style-type: none"> – Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri – Legato ve detache yay tekniğini açıklar. – Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar. – Etüt ve eserleri bağımsız (detache) yay tekniğine uygun çalar.

Tablo 4.2.9'un devamı

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmanın Temel Unsurları

- Kemanda Çift Ses Çalma
- Çift ses çalmanın önemini açıklar.
- Çift sesli etütler çalar.

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

Tablo 4.2.9'un devamı

- Kemanda Martele (Isırtmalı) ve Staccato (Kısa ve Kesik) Çalma Teknikleri
- Staccato ve martele yay tekniğini açıklar.
- Etütleri staccato ve martele yay tekniğine uygun çalar.
- Martele yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konular

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar
- Hicaz makamında dizi çalar
- Hicaz makamında etüt ve eser çalar.

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.

Tablo 4.2.9'un devamı

- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
 - I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar
 - I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar
-

Bu kıyaslamalar doğrultusunda 'Çıktım Fındık Dalına' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9.sınıf kazanımlarından ; yayın teller üzerinde kullanımı olan 'alt yarı üst yarı ve bütün yay' yay şekillerini çalabilme, Legato ve Detaşe çalma, makamsal dağarcık oluşturmayı, 10.sınıf kazanımlarından; çift sesli çalma, gürlük terimlerine ve özelliklerine uygun çalma, I. ve II. Konum da çalma, temel yay tekniklerinden martele (Isırtmalı) ve staccato (Kısa ve kesik) çalmayı, 11. Sınıf kazanımlarından ise; I. ve III. Konumlarda kalıcı ve geçişli eser çalma, Hicâz makamında eser seslendirebilme, süslemeli çalma biçimlerinden çarpma, mordan ve trill tekniklerinin özelliklerine uygun çalmayı kapsadığı söylenebilir.

Köprüyü Dolanma (Gelin Ağlatma Havası)

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

f

mf

mf

f

mf

mf

mf

2

The image shows a musical score for a Keman (violin) piece. It consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is in 9/8 time. The first staff contains several measures with fingerings indicated by Roman numerals (I, II, III) and Arabic numerals (1, 2, 3). The second staff continues the melody and includes a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte). The third staff concludes the piece with a double bar line. The score includes various techniques such as staccato and legato, as well as specific fingering patterns for the left hand.

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ I., II. ve III. konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Forte, Mezzoforte)
- ❖ Staccato yay tekniğini uygulayabilme
- ❖ Süslemeli çalma biçimlerinden çarpma ve mordan tekniklerini uygulayabilme
- ❖ 9/8'lik usulde çalabilme
- ❖ Karcıgar makamında türkü seslendirebilme

Tablo 4.2.10

Köprüyü Dolanma Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9.Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Keman Çalmada Yay Teknikleri

Tablo 4.2.10'un devamı

- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri
- Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detache) yay tekniğine uygun çalar.

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmanın Temel Unsurları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

Tablo 4.2.10'un devamı

- Kemanda Martele (Isırtmalı) ve Staccato (Kısa ve Kesik) Çalma Teknikleri
- Staccato ve martele yay tekniğini açıklar.
- Etütleri staccato ve martele yay tekniğine uygun çalar.
- Staccato yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmada Konular

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Karcıgar Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Karcıgar makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- Karcıgar makamında dizi çalar.
- Karcıgar makamında etüt ve eser çalar.
- Kemanda Süsleme Teknikleri

Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
--

Tablo 4.2.10'un devamı

- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
 - I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar
 - I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar
-

'Köprüyü Dolanma' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9.sınıf kazanımlarından; Legato ve Detaşe çalma, makamsal dağarcık oluşturma, 10.sınıf kazanımlarından; I. ve II. Konumlarda kalıcı ve geçişli çalabilme, gürlük terimlerinin özelliklerine göre çalabilme, temel yay tekniklerinden staccato (kısa ve kesik) çalabilme, 11.sınıf kazanımlarından ise; I. ve III. Konumlarda kalıcı ve geçişli çalabilme, Karcıgar makamında türkü seslendirebilme, süslemeli çalma biçimlerinden çarpma ve mordan tekniklerini eser içerisinde uygulayabilmeyi kapsamaktadır.

Ünye'den Çıkdımda Başım Selamet

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

The score is written for violin (Keman) in 9/8 time. It consists of eight staves of music. The key signature has one flat (B-flat). The score includes various techniques such as slurs, accents, and fingerings. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ I. ve III. konumlarda kalıcı ve geçişli çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme

- ❖ 9/8'lik ve 12/8'lik usullere uygun çalabilme
- ❖ Hicaz makamında türkü seslendirebilme
- ❖ Süslemeli çalma biçimlerinden üstten ve alttan mordan tekniklerini çalabilme

Tablo 4.2.11

Ünye'den Çıkımda Başım Selamet Türküsinin GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
Keman Çalmada Konumlar
– Kemanda Birinci Konum
– Kemanda birinci konumu ifade eder.
Keman Çalmada Yay Teknikleri
– Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detache) Çalma Teknikleri
– Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
– Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
– Etüt ve eserleri bağısız (detache) yay tekniğine uygun çalar.
Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı
– Tonal ve Makamsal Dağar
– Birinci konumda etütler çalar.
– Birinci konumda eserler çalar.
11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
Keman Çalmada Konumlar
– Kemanda III. Konum
– III. konumda kalarak diziler çalar
– III. konumda kalarak etütler çalar.
– III. konumda kalarak eserler çalar.
– I ve III. konum geçişli diziler çalar.
– I ve III. konum geçişli etütler çalar.

Tablo 4.2.11'in devamı

<ul style="list-style-type: none">- I ve III. konum geçişli eserler çalar
Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler
<ul style="list-style-type: none">- Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler- Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işaretleri açıklar.- Hicaz makamında dizi çalar.- Hicaz makamında etüt ve eser çalar.
Kemanda Süsleme Teknikleri
<ul style="list-style-type: none">- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.
I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı
<ul style="list-style-type: none">- Tonal ve Makamsal Dağar- I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar.- I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar.

'Ünye'den Çıkımda Başım Selamet' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9. Sınıf kazanımlarından; Legato ve Detaşe çalma, I. Konumda kalıcı ve geçişli çalma, 11. Sınıf kazanımlarından ise; I. ve III. konumlarda kalıcı ve geçişli çalma, Hicaz makamında türkü seslendirebilme ve son olarak süslemeli çalma biçimlerimden alttan-üstten mordan tekniğini uygulayabilmeyi kapsadığı söylenebilir.

Gine Yeşerdi Fındık Dalları

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

f

mf

rit.

Kazanımlar

- ❖ Legato ve Spiccato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerinin özelliklerine uygun çalabilme (Fortissimo, Mezzoforte)
- ❖ Crescendo ve decrescendo terimlerini uygulayabilme
- ❖ I., II., III. ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Süslemeli çalma biçimlerinden mordan tekniğine uygun çalabilme
- ❖ 4/4'lük ölçü birimini çalabilme
- ❖ Segâh makamında türkü seslendirebilme

Tablo 4.2.12

Gine Yeşerdi Fındık Dalları Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Keman Çalmada Yay Teknikleri

Tablo 4.2.12'nin devamı

- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri
- Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

Tablo 4.2.12'nin devamı

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda IV. Konum
- IV. konumda kalarak diziler çalar.
- IV. konumda kalarak etütler çalar.
- IV. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli diziler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 4.2.12'nin devamı

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

Segâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Segâh makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

Segâh makamında dizi çalar

Segâh makamında etüt ve eser çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Spiccato Çalma Tekniği
 - Spiccato yay tekniğini açıklar.
 - Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.
 - Eser içerisinde spiccato tekniğini çalar.
-

'Gine Yeşerdi Fındık Dalları' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda tüm sınıfların kazanımlarını kapsamaktadır. 9. Sınıf kazanımlarından; Legato çalma, I. Konumda çalma, 10. Sınıf kazanımlarından; gürlük terimlerinin özelliklerine göre çalma (*ff*, *mf*), Crescendo ve decrescendo terimlerinin özelliklerine uygun çalma, I ve II. konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, 11. Sınıf kazanımlarından; III. konumda kalıcı ve geçişli olarak çalma, süslemeli çalma biçimlerinden mordan tekniğinin özelliğine uygun çalma, ve son olarak 12. Sınıf kazanımlarından ise; I ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, temel yay tekniklerinden spiccato tekniğine uygun çalma ve Segâh makamında türkü seslendirebilmeyi içermektedir.

Ordunun Sokakları

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

f

mf

f

mf

f

f

f

2

IV
V
2

I
3

mf

IV
V
2

I
3

IV
V
2

I
3

mf

IV
V
2

I
3

IV
V
2

I
3

mp

IV
V
3

I
3

f

IV
V
3

I
3

IV
V
2

I
1

mf

IV
V
2

I
1

mp

IV
V
2

I
1

mp

rit.

3

Kazanımlar

- ❖ Detaşe ve Legato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Çift ses nota biçimini çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ Gürlük terimlerini tanıma ve özelliklerine göre çalabilme (Fortissimo, Forte, Mezzoforte, Mezzopiano)
- ❖ I. ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Spiccato tekniğine uygun çalabilme
- ❖ 9/8'lik usulü çalabilme
- ❖ Hüzam makamında türkü seslendirebilme

Tablo 4.2.13

Ordunun Sokakları Türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programı'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Keman Çalmada Yay Teknikleri

- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Tablo 4.2.13'ün devamı

Keman Çalmanın Temel Unsurları

Kemanda Çift Ses Çalma

- Çift ses çalmanın önemini açıklar.
 - Çift sesli etütler çalar.
-

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
 - Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
 - Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.
-

12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda IV. Konum
 - IV. konumda kalarak diziler çalar.
 - IV. konumda kalarak etütler çalar.
 - IV. konumda kalarak eserler çalar.
 - I ve IV. konumlar arası geçişli diziler çalar.
 - I ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.
 - I ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.
-

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Hüzam Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Hüzam makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- Hüzam makamında dizi çalar.
- Hüzam makamında etüt ve eser çalar.

Tablo 4.2.13'ün devamı

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Spiccato Çalma Tekniği
 - Spiccato yay tekniğini açıklar.
 - Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.
 - Eser içerisinde spiccato tekniğini çalar.
-

'Ordunun Sokakları' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9.sınıf kazanımlarından; Legato ve Detaşe çalabilme, 10. Sınıf kazanımlarından; çift ses nota biçimini uygulayabilme, gürlük terimlerine ve özelliklerine uygun çalma, 12.sınıf kazanımlarından ise; I. ve IV konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme, makamsal dağar oluşturma, Hüzzam makamında türkü seslendirebilme ve spiccato yay tekniğine uygun çalma kazanımlarını kapsamaktadır. Söz konusu türkü her ne kadar Hüzzam makamında olsa da zaman içerisinde Segâh makamı dizisinde icra edildiği görölmektedir. Bu sebeple 12. sınıf programında yer alan Hüzzam makamı öğretimi esnasında bu bilginin öğrenciye verilmesi uygun olacaktır.

Kırmızılım

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

f

f

mf

f

Kazanımlar

- ❖ Detaşe Legato ve Spiccato yay tekniklerini çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerinin özelliklerine göre çalabilme (Forte, Mezzoforte)
- ❖ I., II. ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ 9/8'lik ölçü birimini uygulayabilme
- ❖ Segâh makamında türkü seslendirebilme

Tablo 4.2.14

Kırmızılıım Türküsinin GSL Keman Dersi Öğretim Programı 'nda Kapsadığı Kazanımlar Tablosu

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Keman Çalmada Yay Teknikleri

- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağısız (Detaşe) Çalma Teknikleri
- Legato ve detaşe yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağısız (detaşe) yay tekniğine uygun çalar.

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar

Tablo 4.2.14'ün devamı

- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda II. Konum
- II. Konumda kalarak diziler çalar
- II. Konumda kalarak etütler çalar.
- II. Konumda kalarak eserler çalar.
- I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda IV. Konum
- IV. konumda kalarak diziler çalar.
- IV. konumda kalarak etütler çalar.
- IV. konumda kalarak eserler çalar.
- I. ve IV. konumlar arası geçişli diziler çalar.

Tablo 4.2.14'ün devamı

- I. ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.
- I. ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

- Segâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler
- Segâh makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- Segâh makamında dizi çalar
- Segâh makamında etüt ve eser çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Spiccato Çalma Tekniği
 - Spiccato yay tekniğini açıklar.
 - Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.
 - Eser içerisinde spiccato tekniğini çalar.
-

Bu durumda 'Kırmızılım' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programında 9.sınıf kazanımlarından; Legato ve Detaşe yay tekniklerini çalma, 10. Sınıf kazanımlarımdan; gürlük terimlerinin özelliklerinin göre çalma ve I ve II. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, 12. Sınıf kazanımlarından ise; I ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, temel yay tekniklerinden spiccato yay tekniğine uygun çalma ve Segâh makamında türkü seslendirebilme kazanımlarının bulunduğu görülmektedir.

Oy Kemeñçe Kemeñçe

Uyarlama
Bahar ÖZ

Keman

sf

f

mf

rit. *Fine*

Kazanımlar

- ❖ Detaşe, Legato, Martele ve Spiccato yay tekniklerine göre çalabilme
- ❖ Gürlük terimlerinin özelliklerine uygun çalma (Forte, Mezzoforte, Sforzando)
- ❖ I., III. ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalabilme
- ❖ Mordan, grupetto ve trill süsleme tekniklerinin özelliklerine uygun biçimde çalabilme
- ❖ Makamsal eser seslendirebilme
- ❖ 4/4'lük ölçü birimini uygulayabilme
- ❖ Segâh makamında türkü seslendirebilme

Tablo 4.2.15

Oy Kemeñçe Kemeñçe *Türkü*sünün *GSL Keman Dersi Öğretim Programı* 'nda Kapsadığı *Kazanımlar Tablosu*

9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

Tablo 4.2.15'in devamı

- Kemanda Birinci Konum
- Kemanda birinci konumu ifade eder.

Keman Çalmada Yay Teknikleri

- Kemanda Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri
- Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- Etüt ve eserleri bağımsız (detache) yay tekniğine uygun çalar.

Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı

- Tonal ve Makamsal Dağar
- Birinci konumda etütler çalar.
- Birinci konumda eserler çalar.

10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Martele (Isırtmalı) ve Staccato (Kısa ve Kesik) Çalma Teknikleri
- Staccato ve martele yay tekniğini açıklar.
- Etütleri staccato ve martele yay tekniğine uygun çalar.
- Martele yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları

Keman Çalmada Konumlar

Tablo 4.2.15'in devamı

- Kemanda III. Konum
- III. konumda kalarak diziler çalar
- III. konumda kalarak etütler çalar.
- III. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- I ve III. konum geçişli eserler çalar

Kemanda Süsleme Teknikleri

- Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri
- Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.
- Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu ve Kazanımları
--

Keman Çalmada Konumlar

- Kemanda IV. Konum
- IV. konumda kalarak diziler çalar.
- IV. konumda kalarak etütler çalar.
- IV. konumda kalarak eserler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli diziler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.
- I ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 4.2.15'in devamı

Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler

Segâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Segâh makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

Segâh makamında dizi çalar

Segâh makamında etüt ve eser çalar.

Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri

- Kemanda Spiccato Çalma Tekniği
 - Spiccato yay tekniğini açıklar.
 - Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.
 - Eser içerisinde spiccato tekniğini çalar.
-

'Oy Kemeçe Kemeçe' türküsünün GSL Keman Dersi Öğretim Programına göre tüm sınıfların kazanımlarını kapsamaktadır. Buna göre; 9. Sınıf kazanımlarımdan; Legato ve Detaşe yay tekniklerine göre çalma, 10. Sınıf kazanımlarından; gürlük terimlerinin özelliklerine uygun çalma (*ff*, *mf*, *sf*), temel yay tekniklerinden olan martelet (ısırtmalı) tekniğine göre çalma, 11. Sınıf kazanımlarından; I. ve III. konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, süslemeli çalma biçimlerinden mordan, grupetto ve trill tekniklerinin özelliklerine uygun biçimde çalma, 12. Sınıf kazanımlarından ise; I. ve IV. Konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, Segâh makamında türkü seslendirebilme, yine temel yay tekniklerinden olan spiccato çalma tekniğine uygun biçimde çalma kazanımlarını içermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde Ordu türkülerinin GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programındaki kazanımlarına uygun olarak kullanılabilirliğine ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Ayrıca sonrasında yapılacak çalışmalara faydalı olacağı düşünülen öneriler getirilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt probleminden elde edilen bulgulara göre:

- ❖ TRT repertuarında bulunan Ordu iline ait türkülerden GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim kazanımlarına yönelik seçilen 15 türkü makamları bakımından çoğunlukla Hüseyini ve Hicaz makamlarındadır.
- ❖ Usulleri yönünden en fazla 9 zamanlı (9/8'lik) ölçü birimlerindedir.
- ❖ Bu türkülerin karar perdelerine bakıldığında çoğunun 'la' karar olduğu görülmektedir.
- ❖ Araştırmada yer alan Ordu türküleri ses genişlikleri yönünden incelendiğinde 6'lı ve 8'li aralıklar arası değişkenlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt probleminden elde edilen bulgulara göre ise:

- ❖ Araştırmada uyarlanan Ordu türkülerinin sınıf düzeylerine göre; GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programı 9. Sınıf, 10. Sınıf, 11. Sınıf ve 12. Sınıf kazanımlarıyla uygun olduğu tespit edilmiştir.
- ❖ Çalışmada ele alınan Ordu türkülerinin GSL Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programı 10. Sınıf makamsal dizi, etüt, eser (Nihavent, Muhayyerkürdi) kazanımlarına uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.
- ❖ Ele alınan türkülerin tümü 9. Sınıf kazanımlarından sağ el yay tekniklerinden Detaşe ve Legato kapsadığı görülmektedir.
- ❖ Araştırmada uyarlanan türküler I., II., III. ve IV. konumlar arası kalıcı ve geçişli olarak seslendirilmeye uygundur.
- ❖ Hüseyini, Hicaz, Karcıgar, Segâh ve Hüzam makamlarında eser seslendirme yönünden Ordu türkülerinin 9., 10., 11. ve 12. Sınıfların kazanımlarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

- ❖ Bu hususla Ordu türkülerinin GSL Çalgı eğitimi Keman dersi Öğretim Programının kazanımlarından Legato çalma, Detaşe çalma, I., II., III. ve IV. Konumlarda çalma ve makamsal eser seslendirme ünitelerine yönelik dağarcık teşkil edebileceği düşünülmektedir.

Öneriler

- ❖ Ordu Yöresi türkülerinin GSL Çalgı Eğitimi (Keman) dersinde Öğretim Programının kazanımlarına (hedef ve davranışlara) uygun olarak kullanılması önerilmektedir.
- ❖ Ordu Yöresine ait diğer incelenmemiş olan türküler, yapılan bundan sonraki çalışmalar vasıtasıyla çalgı eğitiminde kullanılabilir.
- ❖ Özellikle Halk ezgilerinin çalgı eğitiminde kullanılması ve buna yönelik uyarlama çalışmalarının çoğalması, derslerin öğrenciler için daha ilgi çekici hale gelmesine, kültürün bir parçası olan türkülerin nesiller boyu aktarımına katkı sağlayabilir.
- ❖ Bu araştırmadan yararlanılarak Ordu türküleri kemanda duo, trio gruplarına uyarlanarak çok sesli seslendirilebilir.
- ❖ Türkülere uygun piyano ve orkestra eşlikleri yazılabilir.
- ❖ Bu çalışmadan hareketle farklı yörelere ait türkülerin müzikal özellikleri incelenip, keman ya da farklı bir çalgılara uyarlanarak seslendirilebilir ve bu sayede çalgı eğitimine kazandırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, M. (2002). Türk halk müziğinin keman ile seslendirilmesi üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8), 47-55.
- Akpınar, M. (2012). Kemanda Spiccato (Sipikato) Yay Tekniğinin Öğretilmesinde Türk Halk Ezgilerinin Kullanılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 479-488.
- Alpagut, U., Uçan, A. (2015). *Türk halk ezgilerinin keman eğitimi yoluyla müzik öğretmenliği ses eğitimine yansımaları*. 1. Basım.
- Aydın, A. (2020). Osmanlı Belgeleri Işığında Zurna ve Zurnazenler. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (17), 256-276.
- Ayan, E. (2021). "Ordu adının manası ve mahiyeti" Edt. Gülten., S., Özcan., T., Yavuz., K. (2021). *'Tarihi ve kültürel boyutlarıyla ordu 1'* (s.162). 1.Baskı. Ankara: Fenomen Yayıncılık.
- Baştürk, S., & Taştepe, M. (2013). Evren ve ömeklem. S. Baştürk (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (129- 159). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. 28. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, T., & Turhan, S. (2013). *Ordu türküleri*. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür Yayınları.
- Çebi, S. (2013). *Ordu türküleri*. Edt. Can, T., Turhan, S. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür Yayınları.
- Demir, G. (2021). "Ordu'nun somut olmayan kültürel mirasından örnekler" Edt. Gülten., S., Özcan., T., Yavuz., K. (2021). *'Tarihi ve kültürel boyutlarıyla ordu 2'* (s.558-559). 1.Baskı. Ankara: Fenomen Yayıncılık.
- Demir, N., (2021). "Ordu ili ve yöresinde halk kültürü" Edt Gülten., S., Özcan., T., Yavuz., K. (2021). *'Tarihi ve kültürel boyutlarıyla ordu 2'* (s.449). 1.Baskı. Ankara: Fenomen Yayıncılık.
- Ergen, D., & Bilen, S. (2010). İlköğretim düzeyinde eşlikli çalmaya dayalı keman eğitiminin entonasyon, özgüven ve tutum üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 23-32.
- Eroğlu, T. (2017). Türk Halk Müziğinin Türkiye'deki Coğrafi Bölgelere Göre Temel Özellikleri Bakımından İncelenmesi Öz. *The Journal of Academic Social Sciences*, (41).
- Işıksungur, B.K. (2020). Kemanda Vibrato ve Öğretim Yöntemleri. *Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık*.
- İnce, U. A. (2019) Türk Müziği Usûl Eğitim-Öğretiminde Kullanılan Yazılı Kaynaklardaki Usûl Bahsine İlişkin İfadelerin Mukayesesi. *İstem*, 17/33 241-265. <https://doi.org/10.31591/istem.558066>
- Kaplan, A. (2019). *Kültürel müzikoloji*. Bağlam Yayıncılık, İstanbul.
- Karaduman, İ. (2019). *Osmanlıca dersleri mûsikî metinleri / mûsikî terimleri*. Asitan Kitap. İstanbul.

- Karahasanoğlu, S., & Yavuz, E. D. (2015). Müzikte araştırma yöntemleri. *İstanbul: İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Yayınları*.
- Kotan, E. (2019). *Keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin öğretiminde Türk müziği motiflerinin etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Oy, H. (2021). “Eskiçağ’da Ordu ve Yöresi” Edt. Gülten., S., Özcan., T., Yavuz., K. (2021). ‘*Tarihi ve kültürel boyutlarıyla ordu 1*’ (s.12). 1.Baskı. Ankara: Fenomen Yayıncılık.
- Öncel, M. (2022). *Türk halk müziği: formlar-çalgılar ve yedi bölgeden hikayeli türküler*. Evrensel Değerler Derneği.
- Öztürk, O. M. (2014). *Makam müziğinde ezgi ve makam ilişkisinin analizi ve yorumlanması açısından yeni bir yaklaşım: Perde düzenleri ve makamsal ezgi çekirdekleri*. (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2).
- Parpucu. H. (2016). *Akseki ve yöresi türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Say, A. (2001). *Müziğin Kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. 1.Basım. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Serter, G. E. (2013). *Kemanda sağ kol teknikleri*. Ankara: Nisan Kitapevi.
- Sever, G. (2020). “Suzuki Yaklaşımında Tonalizasyon Kavramı ve Örnek Çalışmalar” Edt. Şahin, H. (2020). ‘*Eğitim bilimleri teori, güncel araştırmalar ve yeni eğilimler*’ (s.51). 1. Baskı. Cetinje-Karadağ.
- Sözer, V. (2005). *Müzik ansiklopedik sözlük*. 5.Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sözer, V. (2021). *Müzik terimleri sözlüğü*. 4.Basım. İstanbul.
- Şahin, H. İ. (2019). *Mersin yöresine ait türkülerin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şendurur, Y., & Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1).
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. 2.Baskı. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Türkmen, E. F. (2021). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri*. 9.Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, A., & Günay, E. (1975). *Keman 1633 – 6. Mektupla Öğretim Merkezi*: Ankara
- Uçan, A. (2004). *Anadolu Liseleri İçin Keman Ders Kitabı, Lise Hazırlık, Devlet Ders Kitapları Müdürlüğü*: İstanbul.

- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Genişletilmiş 4. Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Kasım 2012*, 1(4), 1-11.
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188-201.
- Yağar, F., & Dökme, S. (2018). Niteliksel Araştırmaların Planlanması: Araştırma Soruları, Örneklem Seçimi, Geçerlik ve Güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yener, A. S. (2015). Ordu İli Altınordu İlçesi Şehir Müzik Kültürü. Ordu Üniversitesi Açık Arşiv Sistemi.
- Yokuş, H. & Demirbatır, R. (2009). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Türk Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (2), 515-528.
- Yurtçu, C. (2006). Bir Performans Aracı Olarak Kaval ve Teknik Gelişimi (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Vural, F. G. (2017). Kökenlerinden Günümüze Türk ve Makedon Düğünlerinde Davul-Zurna ile Tapan-Zurla. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (42), 273-298.

İnternet Adresleri

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ordu/kulturatlasi/ordu-turkulerinde-gorulen-makamsal-ve-ritimsel-ozellikler> **Erişim Tarihi: 07.11.2021.**

<http://www.ordu.gov.tr/ordunun-tarihcesi> **Erişim Tarihi: 14.03.2023.**

EKLER

Ek 1. Türküler

TRT. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM. No: 409 ~ 22.6.1973

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
KEMENÇECİ AHMET ÖZKAN
Ve İBRAHİM KURTUL
SÜRE

DERLEYEN
MUZAFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFER SARISÖZEN

AL TAVANDAN BELLERİ

AL TAVANDAN BEL LE Rİ BELLE BEL LE ME LE Rİ
BİR TAŞ ATTIM SAZ LA Rİ GİTTİ VURDU KAZ LA RA

KIZ ABLANA SÖY LE ME GEZ DİĞİ MİZ YER LE Rİ
ANNE BENİ EV LEN DİR İSTEĞİM KIZLAR LA

Dİ NARGİLE NARGİ LE KALKGI DE LİM YAR Ğİ LE

BİZİM ŞİŞE BO ŞAL MIŞ DOLDURUN GÜ LE GÜ LE

1

AL TAVANDAN BELLERİ
BELLE BELLEMELERİ
KIZ ABLANA SÖYLEME
GEZDİĞİMİZ YERLERİ

BAĞLANTI

Dİ NARGİLE NARGİLE
KALK GİDELİM YAR GİLE
BİZİM ŞİŞE BOŞALMIŞ
DOLDURUN GÜLE GÜLE

2

BİR TAŞ ATTIM SAZLARA
GİTTİ VURDU KAZLARA
ANNE BENİ EVLENDİR
İSTEĞİM KIZLARLA

BAĞLANTI

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 970
İNCELEME TARİHİ : 30 - 4 - 1975

DERLEYEN
TUNCER İNAN

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE

NOTAYA ALAN
TUNCER İNAN

SÜRE :

BAH CE YE GEL BA H CE YE BAH CE YE GEL
BOZ TE PE YE CI K MA LI BOZ TE PE YE
FIN DIK DAL DA TE K LE ME FIN DIK DAL DA

BA H CE YE KU RU FIN DIK BU K LUR SUN
CI K MA LI SU OR DU YA BA K MA LI
TE K LE ME KIZ SAÇ LA RI NE K LE ME

KU RU FIN DIK BU K LUR SUN A LA ÇAK SAN
SU OR DU YA BA K MA LI ME BOY LE GÜ ZEL
KIZ SAÇ LA RI NE K LE ME Gİ Dİ YO RUM

A L BE Nİ A LA ÇAK SAN A L BE Nİ
KI Z LA RI BOY LE GÜ ZEL KI Z LA RI
O R DU DAN Gİ Dİ YO RUM O R DU DAN

SON RA PİŞ MA NO T LUR SUN SON RA PİŞ MA
SAZ CA LI BOY NA T MA LI ME SAZ CA LI BOY
GE LİR Dİ YE BE K LE ME GE LİR Dİ YE

NO T LUR SUN HAY Dİ YAV RU MO Y MAK TAN
NA T MA LI LE ME " " " " " " " "
BE K LE ME " " " " " " " "

YAR GE Lİ ROY NA MAK TAN PAR MAK LA RI
" " " " " " " " " " " " " "

AĞ RI MIŞ ZİL ÇA LI BOY NA MAK TAN
" " " " " " " " " " " " " "

N. UYSAL

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE
(Sahife-2)

— 1 —

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE
KURU FINDIK BULURSUN
ALACAĞAN AL BENİ
SONRA PİŞMAN OLURSUN

Bağlantı- { HAYDİ YAVRUM OYNAMAKTAN
YAR GELİR OYNAMAKTAN
PARMAKLARI AĞRIMIŞ
ZİL ÇALIP OYNAMAKTAN.

— 2 —

BOZ TEPEYE ÇIKMALI
ŞU ORDUYA BAKMALI
BÖYLE GÜZEL KIZLARI
SAZ ÇALIP OYNATMALI.
Bağlantı...

— 3 —

FINDIK DALDA TEKLEME
KIZ SAÇLARIN EKLEME
GİDİYORUM ORDUDAN
GELİR DİYE BEKLEME.
Bağlantı...

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 550
İNCELEME TARİHİ: 22.11.1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYA TAŞOVA

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM (Gelin havası)

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

SÜRE:

ÇAM BA ŞI NA ÇIK DIM A NAM ÇI RAM YAN MA
SA ZAK LA RA EV YAP MA A NAM O BA TAR Gİ
DI A NAM ÇI RAM YAN MA DI
DER A NAM O BA TAR Gİ DER
MEK TUP SAL DIM YA RE A MAN MEK TUP
U ZAK LA RA KIZ VER ME A MAN O Vİ
YAR MA DI ET RA FI MA BAK DIM A NAM
TER Gİ DER EL KA DAR ÇIK EK ME ĞİN A NAM
KİM SE KAL MA DI A NAM KİM SE KAL MA
O BA NA YE TER A NAM O BA NA YE
DI AĞ LA MA GE Lİ NİM AĞ LA MA A MAN
TER " " " " " " " " " " " "
BE Nİ YO LUM DAN EY LE ME
" " " " " " " " " " " "

-1-

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM ANAM, ÇIRAM YANMADI
MEKTUP SILDIM YARE AMAN, MEKTUP VARMADI
ETRAFIMA BAKDIM ANAM, KİMSE KALMADI

—Bağlantı—
AĞLAMA GELİNİM AĞLAMA AMAN, BENİ YOLUMDAN
EYLEME

-2-

SAZAKLARA EV YAPMA ANAM, O BATAR GİDER
UZAKLARA KIZ VERME AMAN, O YİTER GİDER
EL KADARCIK EKMEĞİN ANAM, O BANA YETER

—Bağlantı—

YÖRE
ORDU
KAYNAK KİŞİ
FAİK OKUTKEN
SÜRE :

DERLEME TARİHİ

ÇIKTIM FINDIK DALINA

NOTALAYAN
MANSUR KAYMAK

(SAZ - - - - -)

ÇIK TIM FIN DA DİK LI NA
BAK A TIM SİL YÂ RİN E YO LU NA
GEL DÜN GE GÖZ CE LÜ DÜŞ SEV DE Dİ GÖR GİM DÜM
GEL SA NİM Lİ NA SA GE Lİ NA
BE NİM YÂ RİM SA GE LE NA
GEL GÜ ZE LİM YAN DİM A MAN GÜ ZE LİM LIM
ÇA YIR Çİ MEN GE ZE LİM
ÇA YIR Çİ MEN GE ZE LİM

ÇIKTIM FINDIK DALINA
BAKTIM YÄRİN YOLUNA
ELÄ GÖZLÜ SEVDİĞİM
GEL SALINA SALINA

FINDIK DALI BÜYÜCEK
ASILDIM EĞİLECEK
DÜN GEÇE DÜŞTE GÖRDÜM
BENİM YÄRİM GELECEK

BAĞLANTI :

BAĞLANTI

GEL GÜZELİM YANDIM (Aman güzelim)
ÇAYIR ÇİMEN GEZELİM

BEŞTERR

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO: 4342
İNCELEME TARİHİ: 03. 04. 2003

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRESİ
ORDU / Ünye

EVLERİNİN ÖNÜ LİMON PORTAKAL

DERLEME TARİHİ
19. 07. 1943

KİMDEN ALINDIĞI
İSMAIL SOYSAL

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

SÜRESİ: ♩ = 150

EV LE Rİ NİN Ö NÜ LI MON POR TA KAL
EV LE Rİ NİN Ö NÜ NA NE MAY DA NOZ

SOY MA POR TA KA LI A BE YİM DE
SİZ Bİ ZİM HA NE YE A BE YİM DE

EL LE RİN KO KAR
GEL MEZ OL DU NUZ

SOY MA POR TA KA LI A BE YİM DE
SİZ Bİ ZİM HA NE YE A BE YİM DE

EL LE RİN KO KAR
GEL MEZ OL DU NUZ

BİR POR TA KAL İ LE A DAM MI DO YAR
TAN RI SE LA MI NI VER MEZ OL DU NUZ

DER DİM DE ÇOK TUR Dİ YE MEM Dİ YE MEM DE

DAĞ LAR DA YAN MAZ

- 2 -

EVLERİNİN ÖNÜ LİMON PORTAKAL

Musical score for the song 'EVLERİNİN ÖNÜ LİMON PORTAKAL'. The score is written in 2/4 time and G major. It consists of two staves. The first staff has the lyrics: BİR BEN ÖL ME Yİ NEN A BE YİM DE. The second staff has the lyrics: A MAS YA DA YI KIL MAZ. The score ends with a double bar line and the signature 'S. SABUNCU'.

- 1 -

EVLERİNİN ÖNÜ LİMON PORTAKAL
SOYMA PORTAKALI ELLERİN KOKAR
BİR PORTAKAL İLE ADAM MI DOYAR

- 2 -

EVLERİNİN ÖNÜ NANE MAYDANÖZ
SİZ BİZİM HANEYE GELMEZ OLDUNUZ
TANRI SELAMINI VERMEZ OLDUNUZ

- Bağlantı -

DERDİM ÇOKTUR DİYEMEM
DİYEMEM DAĞLAR DAYANMAZ
BİR BEN ÖLMİYİNEN
AMASYA YIKILMAZ

- 3 -

EVLERİNİN ÖNÜ TAŞ DEĞİL DİKEN
KÖR OLSUN DİKENİ YOLLARA DÖKEN
HASRETLİK DEĞİL Mİ BELİMİ BÜKEN

- Bağlantı -

T RT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 3172
İNCELEME TARİHİ: 26.9.1988

DERLEVEN

YÖRESİ
ORDU
KİMDEN ALINDIĞI

GİNE YEŞERDİ FINDIK DALLARI

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
Sadettin GÜRHAN

Gİ NE YE ŞER Dİ FİN DUK DAL LA RI
DAL GA LA NI YOR PEM BE ŞAL VA RI

A CEP NE O LA CA AK YA RİN HAL LA RI

KIZ AL LAN PUL LAN GEL GEL GEL YA NI MA
O BE YAZ KOL LA RI DO LA BOY NU MA

STEKİN

GİNE YEŞERDİ FINDIK DALLARI
ACEP NE OLACAKYARIN HALLARI
DALGALANIYOR PEMBE ŞALVARI

BAĞLANTI { KIZ ALLAN PULLAN GEL GEL YANIMA
O BEYAZ KOLLARI DOLA BOYNUMA
TABYA BAŞINDA ÜÇ KIZ YANA YANA
İÇLERİNDEN BİRİ GÖZ ETTİ BANA
NUR OLSUN SENİ DOĞURAN ANA
BAĞLANTI

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 117
İNCELEME TARİHİ : 17. 3. 1973
2. İNCELEME TARİHİ : 1990

YÖRE

ORDU

KAYNAK KİŞİ

BEYTULLAH ŞANLIYURT

SÜRE : $\frac{3}{8}$ = 46 $\frac{3}{8}$

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1956

NOTALAYAN
AHMET YAMACI

KEMENÇEMİN TELLERİ

(SAZ

KE MEN ÇE— MİN— TEL LE— Rİ BA— ĞİR— SAK— TİR—
KE MEN ÇE— MİN— TA SA— Rİ E— RİK— TEN— DİR—
KE MEN ÇE— MİN— YA YI— NA SÜ— RE— CE— ĞİM—

BA ĞİR— SAK BA ĞİR— SAK— TİR— BA ĞİR— SAK
E RİK— TEN E RİK— TEN— DİR— E RİK— TEN
RE Çİ— NE SÜ RE— CE— ĞİM— RE Çİ— NE

A CEP YÂ— Rİ— Şİ DİR— Mİ HA— BU— FA— DAN—
YÂR BEN NA— SİL— AY RİL— DIM SE— NİN— Gİ— Bİ—
YAZ GE LİN— CE— SEV Dİ— ĞİM BEN— ZER— SİN— GÜ—

ÇA ĞİR— SAK HA BU— RA— DAN— ÇA ĞİR— SAK
FE RİK— TEN SE NİN— Gİ— Bİ— FE RİK— TEN
VER Çİ— NE DÖ NER— SİN— GÜ— VER Çİ— NE

KEMENÇEMİN TELLERİ
BAĞIRSAKTIR BAĞIRSAK
ACEP YÂR İŞİTİR Mİ
HA BURADAN ÇAĞIRSAK

KEMENÇEMİN TASARI
ERİKTENDİR ERİKTEN
YÂR BEN NASIL AYRILDIM
SENİN GİBİ FERİKTEN

KEMENÇEMİN YAYINA
SÜRECEĞİM REÇİNE
YAZ GELİNCE SEVDİĞİM
BENZERSİN GÜVERCİNE
(DÖNERSİN GÜVERCİNE)

KEMENÇEMİN TELİNİ
KİM BAĞLADI ELİMİ
HOCA KİTAPTA GÖRMÜŞ
SEVDALIGIN YERİNİ

GEÇTÜRÜK

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 744
İNCELEME TARİHİ: 4/10/1974

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ
11/1/1945

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZKAN

KIRMIZILIM

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

KIRMIZILIM
(2)

Musical notation for 'KIRMIZILIM (2)'. The first staff contains the lyrics: KIR MI ZI LIM KIR MI ZI LIM A KIP GI DEN. The second staff contains the lyrics: KIR MI ZI LIM SE KIP GI DEN KIR MI ZI LIM. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, along with rests and a double bar line with a repeat sign at the end of the second staff.

TÜRKÜYE GİRİŞ

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(1)

KIRMIZISI BAŞINDADIR
ON ÜÇ ONDÖRT YAŞINDADIR
ÂŞIKLARI PEŞİNDEDİR

(Bağlantı)

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(2)

KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA
KEKLIK ŞEKER TAŞTAN TAŞA

" *(Bağlantı)* "

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1641
İNCELEME TARİHİ : 23 _2_ 1978

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
ORDU - Mesudiye
KİMDEN ALINDIĞI
RAMAZAN ERBAŞ

OCAĞA KOYDUM KAZAN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ :
♩ = 80

O CA ĞA KOY
U SUL YA VAŞ
O MU ZUN DA

DUM KA ZA ... N YAR YA ... R YA ... R YA ... R YA ... R
BAS TA GE ... L : : : : : : : :
NA ŞA ĞI : : : : : : : :

YA KAL TI NI KAY NA SIN YA KAL TI NI KAY NA SIN
TAH TA LA ROY SAÇ NA MA SIN TAH TA LA ROY NA MA SIN
TEL TE LOL MUŞ SAÇ LA RIN TEL TE LOL MUŞ SAÇ LA RIN

YE Nİ ÇIK TI HO RO NA KE MİK LE Rİ OY NA SIN
GEL SA RI LA LIM HO KA CA NA CA ZI NE NEN DUY MA SIN
KIZ SE NİN SA RI PER ÇE LİM KA LE MOL MUŞ KA Ş LA RIN

HA Dİ GÜ LÜ MOY NA BİR DA NEM BİR DE BE Nİ
: : : : : : : : : : : : : : : : : :

Kİ DA NEM HO P Dİ Nİ Nİ NAM NEY Dİ Nİ NAM NEY Dİ Nİ Nİ NAM
: : : : : : : : : : : : : : : : : :

NEY Dİ Nİ NAM HO PA Dİ Nİ Nİ NAM NEY Dİ Nİ NAM
: : : : : : : : : : : : : : : : : :

OCAĞA KOYDUM KAZAN
(Sahife - 2)

— 1 —

OCAĞA KOYDUM KAZAN YAR YAR YAR YAR YAR
YAK ALTIN KAYNASIN
YENİ ÇIKTI HORONA
KEMİKLERİ OYNASIN

Bağlantı { HADI GÜLÜM OYNA BİR DANEM
BİR DE BEN İKİ DANEM
HOP DİNİ NİNAM NEYDİNİ NAM
NEYDİNİ NİNAM NEYDİNİ NAM
HOPA DİNİ NİNAM NEYDİNİ NAM
NEYDİNİ NİNAM NEYDİNİ NAM

— 2 —

USUL YAVAŞ BASTA GEL YAR YAR YAR YAR YAR
TAHTALAR OYNAMASIN
GEL SARILALIM KAÇALIM
CAZİ NENEN DUYMASIN

Bağlantı

— 3 —

OMUZUNDAN AŞAĞI YAR YAR YAR YAR YAR
TEL TEL OLMUŞ SAÇLARIN
KIZ SENİN SARI PERCEMİN
KALEM OLMUŞ KAŞLARIN

Bağlantı

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1550
İNCELEME TARİHİ : 23_2_1978

YÖRESİ

ORDU

KİMDEN ALINDI
KADIR ÜSTÜNDAĞ

SÜRESİ

♩ : 112

ORDUNUN DERELERİ

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1946

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

OR DU NUN DE RE LE Rİ AK SA YU KA RI A
DE RİN DE RİN ÇAĞ LI
K SA YO R OR DU NUN DE RE LE Rİ AK SA YU KA
RI A K SA VO R VER MEM SE Nİ EL LE DE Rİ OR DU
ÇAĞ LI YO R KALK GI DE LİM SEV Dİ GE M AN NE
ÜS TÜ ME KA LK SA YOR SU R ME Lİ MAM MAN OY MEH
MEY DE AĞ LI YOR ME DİM MEH ME LA Dİ M SA NA KÜS TÜ M DE ME DİM
LA MAM BAĞ LA MA M ZER DA LI DA LI MI DİM SİN
DE Nİ SA NA GEÇ Mİ S LE R VAL LA Hİ BEN
GA RİP GA RİP ÇA LA R SI N BEN DEN SEV DA
DE ME Lİ MI DİM SİN SU R ME Lİ MAM MAN uysal

—1—
ORDUNUN DERELERİ
AKSA YUKARI AKSA
VERMEM SENİ ELLERE
ORDU ÜSTÜME KALKSASÜRME LİM AMMAN
Bağlantı: (OY MEHMEDİM MEHMEDİM
SANA KUSTUM DEMEDİM
SENİ BANA GEÇMİŞLER.
VALLAH BEN DEMEDİM SÜRME LİM AMMAN

—2—
ORDUNUN DERELERİ
DERİN DERİN ÇAĞLIYOR
KALK GİDELİM SEVDİĞİM
ANNEM EVDE AÇLIYOR SÜRME LİM AMMAN
Bağlantı: (OY BAĞLAMAM BAĞLAMAM
ZERDALI DALIMISIN
GARİP GARİP ÇALARSIN
BENDEN SEVDALIMISIN

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1499
İNCELEME TARİHİ: 22_2_1978

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

SÜRESİ: ♩: 232

ORDUNUN SOKAKLARI

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

HEY HE Y OR DU NUN SO KAK
TAB YA NIN YAN LA
TAB YA NIN YAN LA

LA RI DA DÖ SE Lİ DİR DÖ SE Lİ
RI N DA GE SÜ RÜ ZE GE Rİ ZE MOT LU L YOR DUM

HA RA R BOL DUM Gİ Dİ YOM BEN BU AŞ KA
KIZ LA R ÇIK MIŞ TAB YA LE N DİR MOR ME NEK SE
(AN NE BA) BE Nİ EV LE N DİR BİR GÜ ZE LE

DÜ ŞE Lİ AR MU DU Nİ Rİ Sİ NE
TOP LU YOR " " " " " " " "
VU RU L DUM " " " " " " " "

GÖZ KO Y DUM Bİ Rİ Sİ NE BE Nİ CO BAN
" " " " " " " " " " " "

YAP SI N LAR KIZ LA RIN SÜ RÜ SÜ NE
" " " " " " " " " " " "

-1-
HEY HEY.....
ORDUNUN SOKAKLARI
DÖSELİDİR DÖSELİ
HARBOLDUM GİDİYOM
BEN BU AŞKA DÖSELİ
Bağ- [ARMUDUN İRSİNE
GÖZ KOYDUM BİRİSİNE
BENİ COBAN YAP SINLAR
KIZLARIN SÜRÜSÜNE

-2-
HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
SÜRÜLERİM OTLUYOR
KIZLAR ÇIKMIŞ TABYAYA
MOR MENEKSE TOPLUYOR
Bağlantı.

-3-
HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
GEZE GEZE YORULDUM
ANNE BENİ EVLENDİR
(BABA)
BİR GÜZELE VURULDUM
Bağlantı.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2044
İNCELEME TARİHİ : 13 - 12 - 1979

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
ORDU

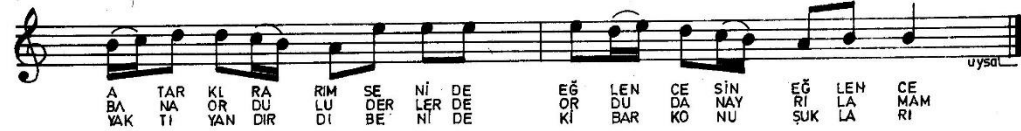
DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ : ♩ = 80

OY KEMENÇE KEMENÇE

-1-

OY KEMENÇE KEMENÇE DE
NERDE İDİN DÜN GECE
ATAR KIRARIM SENİ DE
EĞLENCESİN EĞLENCE

-2-

BEN KEMENÇE ÇALAMAM DA
ON PARMAKTAN OLAMAM
BANA ORDULU DERLER DE
ORDUDAN AYRILAMAM

-3-

AKSAM OLDU YANIYOR DA
ORDUNUN IŞIKLARI
YAKTI YANDIRDI BENİ DE
KIBAR KONUŞUKLARI.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1982
İNCELEME TARİHİ : 7 - 11 - 1978

DERLEYEN
HAMDI TANSES

YÖRESİ
ORDU - Ünye

DERLEME TARİHİ
29 - 12 - 1975

KİMDEN ALINDIĞI
FETHİ GENÇALUĞLU

ÜNYE'DEN ÇIKDIMDA BAŞIM SELAMET

NOTAYA ALAN
TUNCER İNAN

SÜRESİ :
♩ = 120

ÜN YE DEN ÇIK DIM DA BA ŞIM SE LA MET
YE Dİ GA RİŞ GE LİR OM ZU MU NE L Nİ
MARTİ NİM DU VAR DA A SI LI GA L DI

CE VİZ DE RE Sİ N DE GO P DU
GENÇ YA ŞIM DA KA B RE KO Y DU
EL Bİ SEM SA N DI K TA BA Sİ

GI LA R YA MET GA DİN GİZ GAR DA ŞİM SA NA E MA NET
LI R BE Nİ AN NE Cİ ĞİM BA NA SÖY LE ŞİN Nİ N Nİ
GAL DI GA DİN GİZ GAR DA ŞİM KÜ SÜ LÜ GA L DI

AG LA A NAM AG LA SE N BA
" " " " " " " " " " " "

NA AG LA ÇİF DE DO K DUR GE Tİ R
" " " " " " " " " " " "

YA RE Mİ BAĞ LA
" " " " " " " " " " " "

— 1 —
ÜN YEDEN ÇIKDIMDA BAŞIM SELAMET
CEVİZ DERESİNDE GÖPÜDÜ GİVAMET
GADİN GİZ GARDASIM SANA EMANET
Bağlantı AĞLA ANAM AĞLA SEN BANA AĞLA
ÇİFTE DOKDUR GETİR YARDMI BAĞLA

— 2 —
YEDİ GARİŞ GELİR OMZUMUN ENİ
GENÇ YAŞINDA KABRE KÖYDÜLER BENİ
ANNECİĞİM BANA SÖYLESİN NİNİNİ
Bağlantı.

— 3 —
MARTİNİM DUYARDA ASILI GALDI
ELBİSEM SANDIKTA BASILI GALDI
GADİN GİZ GARDASIM KÜSÜLÜ GALDI
Bağlantı.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO: 4343
İNCELEME TARİHİ: 03. 04. 2003

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRESİ
ORDU / Fatsa

YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR

DERLEME TARİHİ
20. 07. 1943

KİMDEN ALINDIĞI
DURSUN KARADUMAN

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

SÜRESİ: ♩ = 72

SAZ ...

YÜ CE DAĞ BA ŞIN DA BİR U LU ÇI NAR
YÜ CE DAĞ BA ŞIN DA TA BA KAM KAL DI

SAZ ...

YÜ CE DAĞ BA ŞIN DA
YÜ CE DAĞ BA ŞIN DA

BİR U LU ÇI NAR ÇI NA RIN DAL
TA BA KAM KAL DI SEN LE Bİ ZİM

LA RI NA KA NAR YAM ŞA HİN LER KO
KA VUŞ MA MIZ KA NAR YAM MAH ŞE RE KAL

NAR DI

HER KES SEV Dİ Ğİ YA RA
KÜ ÇÜ CÜK TEN BİR YAR SEV DIM

BÖY LE Mİ YA NAR SAZ ...
EL LE RE KAL DI

- 2 -

YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR

HER KES SEV Dİ Ğİ YA RA BÖY LE Mİ YA NAR
KÜ ÇÜ CÜKTEN BİR YAR SEV DİM EL LE RE KAL DI

BEN KEN Dİ ME EŞ BU LA MA DIM KA NAR YAM

SAĞ OL SUN DOST LAR

S. SABUNCU

- 1 -

YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR ULU ÇINAR
ÇINARIN DALLARINA (Kanaryam) ŞAHİNLER KONAR
HERKES SEVDİĞİ YARA BÖYLE Mİ YANAR

- Bağlantı -

BEN KENDİME EŞ BULAMADIM (Kanaryam) SAĞ OLSUN DOSTLAR

- 2 -

YÜCE DAĞ BAŞINDA TABAKAM KALDI
SENLEN BİZİM KAVUŞMAMIZ KANARYAM MAHŞERE KALDI
KÜÇÜCÜKTEN BİR YAR SEVDİM ELLERE KALDI

- Bağlantı -

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ

KEMAN DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI....	7
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR....	8
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	10
KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	11
9. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	13
10. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	16
11. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	18
12. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	20

GİRİŞ

Ülkemizde müzik eğitimi veren kurumlardaki eğitimin en temel ve en önemli boyutunu çalgı eğitimi oluşturmaktadır. Özellikle keman, mesleki müzik eğitiminde en etkin biçimde kullanılan çalgı olması özelliği ile bu kurumlardaki çalgı eğitiminde önemli bir işleve sahiptir.

Keman, yaylı çalgılar ailesinin en küçük boyutlu üyesidir. Gerek ses renginin etkileyici güzelliği, gerek teknik kapasite, gerekse her türden müziğin icrasında kullanılması vb. özellikleri ona ayrı bir önem kazandırmıştır. Tınısındaki sıcaklık, duygusal anlatım zenginliği ve geniş bir ses alanına sahip olması açısından da ideal bir solo çalgıdır. Orkestra, oda müziği ve Türk müziği topluluklarındaki rolü büyüktür.

İnsanın müzik yaşamında kemanın çok ayrı, özel ve ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü keman insan sesine en yakın çalgısal sesi verir. İnsanın müziksel duygu, düşünce ve sezgilerini en etkili biçimde anlatır, yansıtır. İnsanın yarattığı en gelişkin ve müziksel anlatım gücü en yüksek çalgıların başında gelir. Çeşitli çalgı topluluklarında ölçek ve önder işlevi görür. Dağarı ve dağarcığı en geniş ve en zengin çalgıların başında gelir (Uçan, 2004).

Kemanın atası, Orta Çağ sonlarında ve Rönesans başlarında yaygın biçimde kullanılmış olan "viol"dur. 16. yüzyıldan sonra kimlik kazanan kemanın çalgı müziğindeki değeri, 17. yüzyıldan başlayarak yükselmiştir. 17 ve 18. yüzyıllarda Corelli, Tartini ve Vivaldi gibi keman için eserler yazan besteciler, çalgının ustalikle kullanılmasına yol açan heyecan verici yeni teknikler geliştirmişlerdir (Say, 2001).

Günümüzde keman eğitimi; konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar Fakülteleri müzik bölümlerinde, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dallarında, güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinde, bazı kurum ve kuruluşların açtığı kurslarda ve özel dersanelerde yaygın bir biçimde yer almaktadır.

Keman öğretiminin sağlıklı olabilmesi için ilkelerin de önemli olduğunu vurgulamak gerekir. Öğretmen, keman eğitimine ilişkin davranış ilkelerini, öğrencisinin özelliklerine uygulayabilecek durumda olmalıdır. Kemanın çalınmasındaki birçok davranış şeklinin tanımlanarak, açıklanıp, gösterilmesi, öğrencinin algılayıp becerebilme yeteneğine uygun olmalıdır (Büyükkasoy,1997).

Türkiye'de uygulanmakta olan keman eğitimi, İnsanın doğasına yapısına uygunluk, kemanın yapısına uygunluk, insanın doğası ile kemanın yapısı arasında uygunluk, Türk müziğine dayalılık, evrensel müziğe açık oluşluk, çağdaş eğitim ilkelerine uygunluk, Türkiye'nin somut koşullarıyla tutarlılık vb. ilkelerle temellendirilirse, onlara göre yeniden biçimlendirilip yönlendirilirse çağdaş bir yapıya, sağlıklı bir işlerliğe kavuşturulabilir (Günay ve Uçan, 1980).

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Keman Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Keman çalmada temel davranış ve becerileri kavraması ve uygulaması,
2. Keman ile ilgili Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
3. Kemanda teknik ve müzikal gelişimini sağlamada sorumluluk bilinci kazanması,
4. Bireysel ve grup çalışmalarında kendini müzik yoluyla ifade edebilme becerileri kazanması,
5. Türk müziği ile Batı müziğinin klasik ve folklorik özelliklerini tanınması,
6. Keman'ın Türk müziği ve dünya müziği içindeki yerini kavraması,
7. Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanması,
8. Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanması,
9. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmesi amaçlanmaktadır.

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Keman Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Sağ ve sol el koordinasyonu
2. Temiz ses elde etme
3. Çeşitli yay şekillerini uygulama
4. Çeşitli yay tekniklerini uygulama
5. Deşifre yapma
6. İcra (yorumlama)
7. Sahne ve performans
8. Tonalite ve modalite (makam) tanıma
9. Transpoze (aktarım)
10. Müziksel işitme
11. Solfej ve deşifre
12. Yaratıcı düşünme
13. İletişim
14. Araştırma
15. Problem çözme
16. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
17. İş birliği

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Çalgı eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve çalgıya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgıya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, Keman Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar farklı bilişsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak şekilde yapılandırılmış, konular öğrencilerde müzik bilinci oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiştir. Programda yer alan bilgi, beceri ve değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretim etkinliklerinin kullanımı gerekmektedir.

Çalgı eğitimi; birçok teknik ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektiren bir eğitim sürecidir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri için öğrenmeyle ilgili çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekir. Öğrencilerin, bu niteliklere sahip olmaları etkili bir biçimde gerçekleştirilecek olan eğitim uygulamalarından geçmektedir. Keman eğitimi sürecinde keman çalmaya yönelik gerekli temel becerilerin kazanılması, büyük ölçüde öğrencilerin kendi öğrenme yollarının farkında olmasına ve kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Öğrenciler; çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilir, kendilerine ait bir yorumlama stili geliştirebilirler. Aynı zamanda çaldıkları eserlerin dönemsel özelliklerine uygun çalma tekniklerini kavrayarak yaratıcı yönlerini ortaya çıkartabilirler. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin anlam kurmalarına yardımcı rolünü benimsemelidir.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyla öğrenme, öğretmek öğrenme, iş birlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Eğitim ortamı, öğrencilerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece öğrenciler, daha önceki öğrendiklerini sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde edeceklerdir. Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunmalı, yönergeler vermeli ve her öğrencinin kendi kararını kendisinin almasına yardımcı olmalıdır.

Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Ölçme ve değerlendirme; öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir. Ölçme ve değerlendirme; öğrenci başarısını gözlemlemek, okulun başarısını gözlemlemek, anne-babalara bilgi verebilmek, öğrenciler için sınıf geçme ve mezuniyet konularında karar verebilmek, öğretim sürecinin verimliliği hakkında yorumlar yapabilmek gibi amaçlarla yapılır.

Keman Dersi Öğretim Programı'nda değerlendirme ile sadece öğrenme ürününün değil, öğrencilerin öğrenme süreçlerinin de değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarına göre gerektiğinde kullanılan sınıf etkinliklerinin değiştirilmesi önemlidir. Bu bakımdan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması gerekmektedir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Hazırlanmış olan programda değerlendirme, öğrencilerin neyi bilmediğini değil; ne bildiklerini belirlemeye yarayan bir araçtır. Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

Programda bireysel farklılıkları dikkate alan öğrenci merkezli öğretim ve öğrenme stratejileri benimsenmiş olduğu için, ölçme ve değerlendirmede de öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını sergilemeleri için farklı değerlendirme araçlarının kullanımını gerektirir. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçükleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Keman Dersi Öğretim Programı'nda, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen kazanımları gerçekleştirirken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazır bulunuşluk düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate almalıdır.

2. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, Atatürk'ün "Türk, öğün, çalış, güven.", "Ne mutlu Türküm diyene!" ve "Yurtta sulh, cihanda sulh." gibi sözlerinden hareketle Türklerin tarihte oynadıkları rolü; askerlik, idare, hukuk, bilim, fen ve sanat alanında insanlığa hizmetlerini göstermelidir. Öğrencilerin, Türk milletine, Türk bayrağına, Türk ordusuna ve vatanına hizmet eden kişilere sevgi, saygı ve takdir duygularını geliştirmelidir.

3. Uygulama sürecinde etkinlik (konser, sergi, festival, yarışma vb.) gezilerine önem ve yer vermelidir. Bu gezilerin her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı, sonuç raporları istenmelidir. Bu geziler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır.

4. Öğrencilerin topluluk önünde çalgı çalmada yaşadığı psikolojik durumlar da değerlendirmeye katılmalı, topluluk önünde güven duygusunu kazanabilmesi için sık sık konser ve dinleti etkinlikleri düzenlenmelidir.

5. Programın uygulanması aşamasında öğretmen; öğrencisinin öğrenmekte olduğu etüt ve eserler kadar karakterine ve psikolojisine de eğilmek zorundadır. Her şeyden önce öğrenciyi "Bunu ben de yapabilirim, ben de başarabilirim." duygusu aşılanmalıdır.

6. Öğrencilerin sanat ve sanat eserlerini anlamalarına yardımcı olabilmek amacıyla önemli keman solistlerinin yaşam öykülerini okumalarına ve günümüz keman solistlerinin de konser ve master class çalışmalarına katılmalarına fırsat tanınmalı ve teşvik edilmelidir. Bir öğrencinin motivasyonundaki en önemli etkenlerden biri de öğretmenini çalarken izlemesidir. Bu konuda da öğretmenler öğrencileri ile birlikte çalarak performansa dâhil olmalıdırlar.

7. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden yararlanılmalıdır.

8. Öğrenciyeye yaptığı iş kolay gelmelidir. Çalışılan eser ne olursa olsun öğrencinin kişiliğine göre seçilmelidir. Rekabet duygusundan çok öğrencilere hep birlikte çalışma, gelişme, deneyim kazanma ve amaca yaklaşma duygusu kazandırılmalıdır. Öğrencilerin sistemli olarak çalışmaları önerilmelidir. Bir keman çalışma saati olmalı ve her koşulda bu saate uyum gösterilmelidir.

9. Öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Vatanseverlik	Milli ve manevi değerleri benimseme
Sabır	Tahammül
Saygı	İnsanlığa karşı saygı
Alçak gönüllülük	Kibir

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9,10,11 ve 12. sınıflar için geliştirilen Keman Dersi Öğretim Programında ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda, 9. sınıf düzeyinde beş, 10. sınıf düzeyinde altı, 11. sınıf düzeyinde beş ve 12. sınıf düzeyinde beş ünite yer almaktadır. Ünitelerde yer alan konuların işleniş sırasını dikkat edilmesi gerekli hususlar, açıklama veya sınırlamalar ilgili konu başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
10.6.1.2.				I ve II. konular arası geçişli etüt ve eserler çalar.	<i>Etüt ve eser seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.</i>

KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ**9. Sınıf**

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Keman Çalmanın Temel Unsurları	18	4	11
Keman Çalmada Konumlar	2	4	11
Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri	3	4	11
Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler	36	18	50
Birinci Konumda Uygulama Dağarcığı	2	6	17
TOPLAM	61	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Keman Çalmanın Temel Unsurları	8	4	11
Keman Çalmada Konumlar	6	4	11
Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler	12	16	44
Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri	4	4	11
Keman Müziğinde Dönemler	3	2	6
I ve II. Konumda Uygulama Dağarcığı	2	6	17
TOPLAM	35	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Keman Çalmada Konumlar	6	5	7
Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler	15	45	62
Kemanda Süsleme Teknikleri	2	6	8
Keman Müziğinde Dönemler	6	4	6
I ve III. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı	2	12	17
TOPLAM	31	72	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Keman Çalmada Konumlar	6	5	7
Tonal-Makamsal Dizi, Etüt ve Eserler	12	45	62
Keman Çalmada Temel Yay Teknikleri	3	6	8
Keman Müziğinde Dönemler	3	4	6
I ve IV. Konumlar Arası Geçişli Uygulama Dağarcığı	2	12	17
TOPLAM	26	72	100

9. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI

9.1.1. Keman ve Yayın Fiziksel Özellikleri

- 9.1.1.1. Keman ve yayı oluşturan bölümleri tanıır.
- 9.1.1.2. Keman ve yayın bakımına ve korunmasına özen gösterir.
- 9.1.1.3. İnsanın yapısına uygun keman ve yay seçmenin yararlarını fark eder.

9.1.2. Keman Çalmada Temel Duruş ve Tutuş

- 9.1.2.1. Keman çalmada doğru ve düzgün bir duruşun önemini açıklar.
- 9.1.2.2. Keman ve yayın doğru tutuluşunu kavrar.
- 9.1.2.3. Kemanı kurallarına uygun tutar.
- 9.1.2.4. Yayın kurallarına uygun tutar.

9.1.3. Keman Çalmada Sağ ve Sol Elin Konumu

- 9.1.3.1. Sol/sağ elin tuşe üzerindeki konumunu ifade eder.
- 9.1.3.2. Sol/sağ eli tuşe üzerine konumuna ve durumuna uygun olarak yerleştirir.
- 9.1.3.3. Yayın tel üzerindeki yerini ifade eder.
- 9.1.3.4. Yayın tel üzerine konumuna ve durumuna uygun olarak yerleştirir.

9.1.4. Yayın Teller Üzerindeki Kullanımı ve Yay Şekilleri

- 9.1.4.1. Yayın tel üzerinde düzgün çeker ve iter.
- 9.1.4.2. Yayın belirli sürelerde çeker ve iter.
- 9.1.4.3. Kemandan nitelikli ses üretir.
- 9.1.4.4. Yayın bölümlerini ifade eder.
- 9.1.4.5. Yayın bölümlerinde çalar.
- 9.1.4.6. Yayın bütünü ifade eder.
- 9.1.4.7. Yayın bütününde çalar.

9.2. KEMAN ÇALMADA KONUMLAR

9.2.1. Kemandaki Birinci Konum

Konu Açıklaması: Birinci konumda ilk çalışmalar sırasıyla la re sol ve mi tellerini kapsamalldır ve birinci duruma uygun olarak bir, iki, üç ve dört teli içerecek şekilde tasarlanmalıdır.

- 9.2.1.1. Kemandaki birinci konumu ifade eder.
- 9.2.1.2. Birinci konumda dört teldeki bütün notaları doğru çalar.

9.3. KEMAN ÇALMADA TEMEL YAY TEKNİKLERİ

9.3.1. Kemandaki Bağlı (Legato) ve Bağımsız (Detache) Çalma Teknikleri

- 9.3.1.1. Legato ve detache yay tekniğini açıklar.
- 9.3.1.2. Etüt ve eserleri bağlı (legato) yay tekniğine uygun çalar.
- 9.3.1.3. Etüt ve eserleri bağımsız (detache) yay tekniğine uygun çalar.

9.4. TONAL-MAKAMSAL DİZİ, ETÜT VE ESERLER

9.4.1. Sol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.1.1. Sol majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.1.2. Sol majör tonunda dizi çalar.
- 9.4.1.3. Sol majör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.2. Mi Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.2.1. Mi minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.2.2. Mi minör tonunda dizi çalar.
- 9.4.2.3. Mi minör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.3. Rast Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Rast makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Rast makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde "yerinden" ve "4 ses"ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

- 9.4.3.1. Rast makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.3.2. Rast makamında dizi çalar.
- 9.4.3.3. Rast makamında etüt ve eser çalar.

9.4.4. Re Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.4.1. Re majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.4.2. Re majör tonunda dizi çalar.
- 9.4.4.3. Re majör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.5. Si Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.5.1. Si minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.5.2. Si minör tonunda dizi çalar.
- 9.4.5.3. Si minör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.6. La Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.6.1. La majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.6.2. La majör tonunda dizi çalar.
- 9.4.6.3. La majör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.7. Fa Diyez Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 9.4.7.1. Fa diyez minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 9.4.7.2. Fa diyez minör tonunda dizi çalar.
- 9.4.7.3. Fa diyez minör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.8. Hüseyini Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Hüseyini makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Hüseyini makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler, Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

9.4.8.1. Hüseyini makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

9.4.8.2. Hüseyini makamında dizi çalar.

9.4.8.3. Hüseyini makamında etüt ve eser çalar.

9.4.9. Fa Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.4.9.1. Fa majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

9.4.9.2. Fa majör tonunda dizi çalar.

9.4.9.3. Fa majör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.10. Re Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.4.10.1. Re minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

9.4.10.2. Re minör tonunda dizi çalar.

9.4.10.3. Re minör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.11. Do Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.4.11.1. Do majör dizisini açıklar.

9.4.11.2. Do majör tonunda dizi çalar.

9.4.11.3. Do majör tonunda etüt ve eser çalar.

9.4.12. La Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

9.4.12.1. La minör dizisini açıklar.

9.4.12.2. La minör tonunda dizi çalar.

9.4.12.3. La minör tonunda etüt ve eser çalar.

9.5. BİRİNCİ KONUMDA UYGULAMA DAĞARCIĞI

9.5.1. Tonal ve Makamsal Dağar

9.5.1.1. Birinci konumda etütler çalar.

Etüt seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

9.5.1.2. Birinci konumda eserler çalar.

Eser seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

10. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI

10.1.1. Kemanda Çift Ses Çalma

- 10.1.1.1. Çift ses çalmanın önemini açıklar.
- 10.1.1.2. Çift sesli etütler çalar.

10.1.2. Keman Çalmada Gürlük ve Gürlük Terimleri

- 10.1.2.1. Müzikte gürlük basamaklarını açıklar.
- 10.1.2.2. Keman çalmada gürlüğün önemini açıklar.
- 10.1.2.3. Etüt ve eserleri gürlük özelliklerine dikkat ederek çalar.

10.1.3. Keman Çalmada Hız ve Hız Terimleri

- 10.1.3.1. Müzikte hız basamaklarını açıklar.
- 10.1.3.2. Keman çalmada hız değişiminin önemini kavrar.
- 10.1.3.3. Etüt ve eserleri hız özelliklerine dikkat ederek çalar.

10.2. KEMAN ÇALMADA KONUMLAR

10.2.1. Kemanda II. Konum

- 10.2.1.1. II. Konumda kalarak diziler çalar.
- 10.2.1.2. II. Konumda kalarak etütler çalar.
- 10.2.1.3. II. Konumda kalarak eserler çalar.
- 10.2.1.4. I ve II. Konum geçişli diziler çalar.
- 10.2.1.5. I ve II. Konum geçişli etütler çalar.
- 10.2.1.6. I ve II. Konum geçişli eserler çalar.

10.3. TONAL-MAKAMSAL DİZİ, ETÜT VE ESERLER

10.3.1. Si Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.1.1. Si bemol majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 10.3.1.2. Si bemol majör dizisini I ve II. konum geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 10.3.1.3. Si bemol majör tonunda etüt ve eser çalar.

10.3.2. Sol Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 10.3.2.1. Sol minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 10.3.2.2. Sol minör dizisini I ve II. konum geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 10.3.2.3. Sol minör tonunda etüt ve eser çalar.

10.3.3. Nihavent Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Nihavent makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Nihavent makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.3.1. Nihavent makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

10.3.3.2. Nihavent makamında dizi çalar.

10.3.3.3. Nihavent makamında etüt ve eser çalar.

10.3.4. Muhayyerkürdi Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Muhayyerkürdi makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Muhayyerkürdi makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.4.1. Muhayyerkürdi makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.

10.3.4.2. Muhayyerkürdi makamında dizi çalar.

10.3.4.3. Muhayyerkürdi makamında etüt ve eser çalar.

10.4. KEMAN ÇALMADA TEMEL YAY TEKNİKLERİ

10.4.1. Kemanda Martele (Isırtmalı) ve Staccato (Kısa ve Kesik) Çalma Teknikleri

10.4.1.1. Staccato ve martele yay tekniğini açıklar.

10.4.1.2. Etütleri staccato ve martele yay tekniğine uygun çalar.

10.4.1.3. Martele yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

10.4.1.4. Sataccato yay tekniğini eser içerisinde kullanır.

10.5. KEMAN MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

10.5.1. Barok Dönemi

10.5.1.1. Barok dönemi bestecilerini tanır.

10.5.1.2. Barok dönemi eserlerinin stil özelliklerini açıklar.

10.5.1.3. Barok dönemi eserlerini çalar.

10.6. I ve II. KONUMDA UYGULAMA DAĞARCIĞI

10.6.1. Tonal ve Makamsal Dağar

10.6.1.1. I. konumda etüt ve eserler çalar.

10.6.1.2. I ve II. konumlar arası geçişli etüt ve eserler çalar.

Etüt ve eser seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

11. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. KEMAN ÇALMADA KONUMLAR

11.1.1. Kemanda III. Konum

- 11.1.1.1. III. konumda kalarak diziler çalar.
- 11.1.1.2. III. konumda kalarak etütler çalar.
- 11.1.1.3. III. konumda kalarak eserler çalar.
- 11.1.1.4. I ve III. konum geçişli diziler çalar.
- 11.1.1.5. I ve III. konum geçişli etütler çalar.
- 11.1.1.6. I ve III. konum geçişli eserler çalar.

11.2. TONAL-MAKAMSAL DİZİ, ETÜT VE ESERLER

11.2.1. Mi Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.2.1.1. Mi bemol majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 11.2.1.2. Mi bemol majör dizisini I ve III. konum geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 11.2.1.3. Mi bemol majör tonunda etüt ve eser çalar.

11.2.2. Do Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 11.2.2.1. Do minör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 11.2.2.2. Do minör dizisini I ve III. konum geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 11.2.2.3. Do minör tonunda etüt ve eser çalar.

11.2.3. Hicaz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Hicaz makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Hicaz makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Hicaz makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “1 ses” çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

- 11.2.3.1. Hicaz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 11.2.3.2. Hicaz makamında dizi çalar.
- 11.2.3.3. Hicaz makamında etüt ve eser çalar.

11.2.4. Nikriz Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Nikriz makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Nikriz makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) ve Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “1 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

- 11.2.4.1. Nikriz makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 11.2.4.2. Nikriz makamında dizi çalar.
- 11.2.4.3. Nikriz makamında etüt ve eser çalar.

11.2.5. Karcığar Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Karcığar makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Karcığar makamı dizisi geleneksel yazılımıyla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Karcığar makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) ve Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.2.5.1. Karcığar makamı dizisini ve aldığı değıştirici işareti açıklar.

11.2.5.2. Karcığar makamında dizi çalar.

11.2.5.3. Karcığar makamında etüt ve eser çalar.

11.3. KEMANDA SÜSLEME TEKNİKLERİ

11.3.1. Kemanda Süslemeli Çalma Biçimleri

11.3.1.1. Çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini açıklar.

11.3.1.2. Etüt ve eser içerisinde çarpma, mordan, grupetto ve trill tekniğini özelliklerine uygun biçimde uygular.

11.4. KEMAN MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

11.4.1. Klasik Dönem

11.4.1.1. Klasik Dönem bestecilerini tanır.

11.4.1.2. Klasik Dönem eserlerinin stil özelliklerini açıklar.

11.4.1.3. Klasik Dönem eserlerini çalar.

11.4.2. Keman Müziğinde Sonat ve Konçerto Formu

11.4.2.1. Sonat ve konçerto formunun genel özelliklerini açıklar.

11.4.2.2. Sonat ya da sonatın biçiminde yazılmış bir eseri çalar.

11.4.2.3. Konçerto ya da konçertino biçiminde yazılmış bir eseri çalar.

11.5. I ve III. KONUMLAR ARASI GEÇİŞLİ UYGULAMA DAĞARCIĞI

11.5.1. Tonal ve Makamsal Dağar

11.5.1.1. I ve III. konumlar arası geçişli etütler çalar.

11.5.1.2. I ve III. konumlar arası geçişli eserler çalar.

Etüt seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

12. SINIF KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. KEMAN ÇALMADA KONUMLAR

12.1.1. Kemanda IV. Konum

- 12.1.1.1. IV. konumda kalarak diziler çalar.
- 12.1.1.2. IV. konumda kalarak etütler çalar.
- 12.1.1.3. IV. konumda kalarak eserler çalar.
- 12.1.1.4. I ve IV. konumlar arası geçişli diziler çalar.
- 12.1.1.5. I ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.
- 12.1.1.6. I ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.

12.2. TONAL-MAKAMSAL DİZİ, ETÜT VE ESERLER

12.2.1. Mi Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler

- 12.2.1.1. Mi majör dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 12.2.1.2. Mi majör dizisini I ve IV. konumlar arası geçişli olarak değişik yay şekilleriyle çalar.
- 12.2.1.3. Mi majör tonunda etüt ve eser çalar.

12.2.2. Segâh Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Segâh makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Segâh makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Segâh makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) ve Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

- 12.2.2.1. Segâh makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 12.2.2.2. Segâh makamında dizi çalar.
- 12.2.2.3. Segâh makamında etüt ve eser çalar.

12.2.3. Hüzam Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Hüzam makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Hüzam makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Hüzam makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) ve Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden” ve “4 ses”ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

- 12.2.3.1. Hüzam makamı dizisini ve aldığı değiştirici işareti açıklar.
- 12.2.3.2. Hüzam makamında dizi çalar.
- 12.2.3.3. Hüzam makamında etüt ve eser çalar.

12.2.4. Saba Makamında Dizi, Etüt ve Eserler

Konu Açıklaması: Saba makamı ile ilgili çalışmalar birinci konumda da gerçekleştirilebilir. Saba makamı dizisi geleneksel yazılımla teorik olarak tanıtılmalı, daha sonra eğitim müziğine göre düzenlenmiş biçimiyle çeşitli çalışmalarla pekiştirilmelidir. Saba makamı ile ilgili çalışmalarda Türk Halk Müziği (türkü, oyun havası, zeybek vb.) Türk Sanat Müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde "yerinden" ve "4 ses"ten çalma gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.2.4.1. Saba makamı dizisini ve aldığı değıştirici işareti açıklar.

12.2.4.2. Saba makamında dizi çalar.

12.2.4.3. Saba makamında etüt ve eser çalar.

12.3. KEMAN ÇALMADA TEMEL YAY TEKNİKLERİ

12.3.1. Kemanda Spiccato Çalma Tekniği

12.3.1.1. Spiccato yay tekniğini açıklar.

12.3.1.2. Etütleri spiccato tekniğine uygun olarak çalar.

12.3.1.3. Eser içerisinde spiccato tekniğini çalar.

12.4. KEMAN MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

12.4.1. Romantik ve Çağdaş Dönem

12.4.1.1. Romantik ve çağdaş dönem bestecilerini tanır.

12.4.1.2. Romantik ve çağdaş dönem eserlerinin stil özelliklerini belirtir.

12.4.1.3. Romantik ve çağdaş dönem eserlerini çalar.

12.5. I ve IV. KONUMLAR ARASI GEÇİŞLİ UYGULAMA DAĞARCIğI

12.5.1. Tonal ve Makamsal Dağar

12.5.1.1. I ve IV. konumlar arası geçişli etütler çalar.

Etüt seçiminde öğrenci düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

12.5.1.2. I ve IV. konumlar arası geçişli eserler çalar.

	ÖZGEÇMİŞ
Adı Soyadı	Bahar ÖZ
Yabancı Dili	İngilizce
Orcid Numarası	0000-0003-4204-4338
Ulusal Tez Merkezi Referans Numarası	10421422
Lise	Ordu Penpe İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi / Müzik Bölümü
Lisans	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi / Müzik Bölümü
Yüksek Lisans	Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü / Müzik
Mesleki Deneyim	
Akademik Çalışmalar	